Digitized by Google

ORTHOGRAPHIAE
RATIO,
AB ALDO MANVTIO,
PAVLLI F. COLLECTA.

Florentiſſimae Juventuti Academicae,

quae Vindobonae eſt,

Hanc

Emendatiſſimam Scribendi Diſciplinam

commendat

J. C. Nevven, Colon.

C. A. P. L.

Juxta Exemplar vetus, quod prodiit

Antvverpiae.

Apud

PETRVM CONRADVM MONATH,

Bibliopolam Norimbergenſem.

MDCCXXIII.

PRAESTANTI VIRO, IVRIS VTRIVSQVE SINGVLARI COGNITIONE ORNATO, FRANCISCO MORANDO, ALDVS MANVTIVS, PAVLI F. S. P.D.

NVNQVAM eorum inſtitutum probaui, qui eo animo ſe ad litteras conferunt, vt, præter ſuam vtilitatem, nihil curent; quo enim pluribus communicatur, eo nobilior eſt virtus. Accedit illud, quòd fama nominis noſtri & propagatur ſcriptis, & perpetuo cuſtoditur: qui eſt vberrimus ac præſtantiſſimus litterarum fructus. quamobrem eò ſemper cogitationes meæ ſpectarunt, ut ea præſtare poſſem, quæ ſtudioſis omnibus vtilitatem aliquam afferrent, meumque nomen poſteris

etiam proderent; in quo aui mei, parentisque veſtigia cum ſequar, ſi me dignum vtroque non prebuero, imbecillitas ingenii mei culpam ſuſtineat; voluntas quidem reprehendenda non videtur: quæ vero præſtare mihi licet, ea omni meo ſtudio, diligentiaque & curaui antea, & curabo donec viuam. quod quidem ætatis meæ eſt, ut recte & emendate ſcribendi ſcientiam, quam vocant Orthographiam, conſequerer, in hoc elaboraui diligenter; quæque aliquot menſium ſtudio collegerim, nunquam edere auſus eſſem, niſi tua me ſingularis auctoritas, FRANCISCE MORANDE, vir omni laude præſtans, in hanc mentem impuliſſet. cur enim tibi non obtemperarem, cuius & ſubtile iudicium, & eximiam doctrinam quotidie pater meus in ore habet;

qui

qui nos ita diligis, vt de noſtris ornamentis, atque commodis nemo laboret magis; quem omnes boni, ac eruditi viri, ſemel allocuti, ob ingenium, probitatem, comitatem, tanti faciunt, vt amicitiæ tuæ nihil anteponant. Quæ cum accurate cum animo meo conſiderarem, putaui faciundum, vt hæc noſtra, quæcunque ſint, tuo nomini inſcripta emitterem; quod eſſet, primum, ſtudii in te mei perſpicuum argumentum apud omnes; deinde firmiſſimum aduerſus eos præſidium, qui alienæ laudis inimici libentius improbant, quæ excuſari tamen aliqua ratione poſſunt, quàm laudant, ſi quid laude dignum eſt. Ego, dum tibi, tuisque ſimilibus non diſpliceam, quid reliqui ſentiant, parum laboro; nam, vt omnibus eadem probentur, fieri vix poſſe arbitror.

In hoc libello conſuetudinem antiquorum indicaui, vt eos in ſcribendo liceat imitari. vſus ſum lapidum, nummorum, veterumque librorum teſtimonio. etymologiæ rationem oſtendi: neque Græcam ſcripturam neglexi, quæ interdum obſcuram veritatem illuſtrat. quæ ſtudioſis non inutilia fortaſſe, tibi quidem, pro tua in me, patremque meum beneuolentia, cui parem eſſe noſtram velim credas, iucundiſſima fore non dubito. Atque hac ſpe excitabor ad ea, quæ præſtantiora ſunt: quæ ſi conſequar, affirmo tibi, nihil antiquius me eſſe habiturum, quàm ut ad tuam laudem omnia mea ſtudia, omnem curam, induſtriamque conferam. interim, ne meum animum ex hoc tenui munuſculo, ſed, ex animo rem ipſam vt ſpectes, etiam atque etiam rogo. Venetiis, Kalendis Ian. M. D. L X I.

ORTHOGRAPHIAE RATIO, AB ALDO MANVTIO, PAVLI F. COLLECTA.

A, PRO AB, *ſine accentu ſcriberem, tum ex antiqua conſuetudine, tum etiam, quia Græcæ linguæ potius, quàm Latinæ videntur accentus conuenire; quòd ſi quando recipiendi, tunc videlicet, cum ſententiam patefaciunt: ideoque doctis quibusdam viris aſſentior, qui quòd, & quàm, ne pronomina viderentur, interdum, apice ſupraſcripto, notabant. at in a pro ab, & in e pro ex, & in o, ſi accentum addas, nihilo magis, quid ſignificet, oſtendes. confirmant noſtram opinionem Quinctilianus, libri, lapides omnes.*

ABIICIO, *adiicio. & obiicio, malim, quàm vnica i: cum ſint a verbo iacio, & a littera conuertatur in i: vt a facio fit afficio, conficio, officio, reficio, & ſimilia, quæ conuertunt a in i. præterea, ſi, abicio, dicas; breuis erit prima ſyllaba, quæ producitur a poëtis, vt etiam in*

verbo obiicio, & adiicio. itaque in præterito quoque dicimus, abiecit, adiecit, obiecit, reiecit, conuerſa in e ſecunda i: ad exemplum verbi ſimplicis, iacio. confirmat & noſtram opinionem Gellius libro IV. *cap.* XVII. *& lapides. vide,* LITTERAE.

ADOLESCENS, *non aduleſcens, libenter ſcribo, repugnantibus quibusdam antiquis libris. adiuuat noſtram opinionem auctoritas Feſti, in quo hæc legimus: Suboles, ab oleſcendo, id eſt creſcendo, vt adoleſcentes quoque, & adulte, & indoles dicitur. Quod etiam confirmant antiqui lapides, quorum vnum tantum, breuitatis gratia, ſubſcribam. vide etiam,* CONIVX.

ADOLESCENS. TAMETSI. PRO
PERAS.
HOC. TE. SAXVM. ROGAT
VT. SE. ASPICIAS. DEINDE. QVOD
SCRIPTVM. EST. LEGAS
HIC. SVNT. POETAE. PACVVII
MARCI. SITA
OSSA.

OSSA. HOC. VOLEBAM. NESCIVS
NE. ESSES. VALE
D. M.

ACCIVS, *familia Romana, quandoque duplici cc. nam & Acius, & Attius, & Atius, aliæ familiæ, reperiuntur. de Accia cognoſcitur ex hoc lapide, multis omiſſis.*

L. VOLCATIO. Q. F.
VEL. PRIMO
PRAEF. COH. I. NORICOR.
IN. PANN. PRAEF. RIPAE
DANVVI. ET. CIVITATIVM
DVARVM. BOLOR. ET. ASALIOR
TRIB. MILIT. LEG. V
MACEDONICAE. IN
MOESIA. PRAEF. ALAE. I
PANNONIOR. IN. AFRICA
IIVIRO. QVINQ
FLAMINI. DIVOR
OMNIVM. P. G.
EX. TESTAMENTO. EIVS
POSITA

M. ACCIO. SENECA
.... MANLIO. PLANTA
IIVIR. QVINQ.

ACILIA, *gens Romæ, in qua Glabriones, vnica c. libri, lapides Capitolini, & alii; & nummus argenteus clariſſimi viri, Andreæ Lauretani, patricii Veneti; qui habet,* M'. ACILIVS. IIIVIR. VALE TV. *& alius viri eruditiſſimi, Rinaldi Odoni, auunculi mei, itidem inſcriptus.*

ACIVS, *unde Acilius, unica c. lapides.*

A. ACIVS. ARCHIATA

ACTIVM, *promontorium cum* ꝶ. *libri veteres, & Græca conſuetudo.*

ADSCISCO, *non aſciſco : alioqui ſecunda littera præpoſitionis ad periret: quæ in compoſitione vel remanet, vel immutatur. remanet in adaugeo, adhibeo, adhæreo, adduco, adbibo, adſcribo : mutatur in affluo, affirmo, afficio, appropero, allicio, attero, & ſimilibus.*

AEBVTIA, *familia Romana, cum ae diphthongo. Græci enim,* αἰϐύτιος.

AEDVI,

AEDVI, *non Hedui, Galliæ populi. libri, & Græca conſuetudo.*

AERVMNA, *cum ae, a Græco,* αἴρειν. *Feſtus.*

AESERNIA, *oppidum Italicum, cum ae diphthongo. Græca conſuetudo.*

AETHEREVS, *non ætherius: quia Græca in ius, Latina in eus, vt aereus, deſinunt. ſic etiam ſcriptum eſt in vetuſtiſſimis libris.*

AFRICA, *non Aphrica. lapides Capitolini, & alii. vide* ACCIVS, PATRICIVS.

AGGREDIOR, *afficio, affinis, & ſimilia, ob pronuntiandi ſuauitatem, placent, mutata ſecunda littera præpoſitionis. etenim veteres etiam ipſos multum auribus tribuiſſe video, contra libros, & lapides aliquot veteres. vide* LANVINVS.

AHALA, *non Hala, Seruiliorum cognomen. lapides Capitolini, & alii; & nummus argenteus monachi optimi, at-*

que

que doctiſſimi, Alexandri Toti; qui habet, BRVTVS. AHALA, *& alius Andreæ Lauretani, itidem inſcriptus.*

AHENOBARBVS, *non Aenobarbus, Domitiorum cognomen. lapides Capitolini, & alii; & nummus argenteus Andreæ Lauretani, qui habet*, CN. DOMITIVS. AHENOBARBVS. *& alius optimi, ac doctiſſimi viri, Matthæi Forerii, itidem inſcriptus. confirmat noſtram opinionem Gellii auctoritas lib. 2. c. 3. Vnde illud: Litore ahena locant alii.*

ALIA, *flumen, vnde Pugna Alienſis, vnica l. Seruius. poëtæ vero, metri cauſa, alteram l addiderunt.*

ALIMENTVS, *non Halimetus, Cinciæ gentis cognomen. libri veteres.*

ALLIENVS, *non Alienus. cognomen familiæ Romanæ. libri, & lapides.*
A. ALLIENVS. Q. F. CHRESIMVS

ALVCINOR, *libenter ſcribo ſine aſpiratione, ductus auctoritate Feſti: & vnica l, ex eiuſdem ſententia, quam indicat ordo litterarum, ab eo ſeruatus in traden-*

da

da Veterum verborum ſignificatione. nec aliter ſenſiſſe videtur Cloatius Verrius apud Gellium libro XVI. *cap.* XII *quanquam Nonius inter aſpirata ponat, & Gellius lib.* II. *cap.* III. *aſpirationem veteres appoſuiſſe oſtendat. ego, contra Pontani opinionem, Feſtum, & Cloatium ſequor.*

ANICIVS, *non Anitius. lapides Capitolini, & alii. vide ſequentem dictionem.*

ANNAEVS, *cum ae diphthongo: familia in Hiſpania, e qua Lucanus poeta, & duo Senecæ. vide etiam Annæi Placidi mentionem fieri in lapidibus.*

M. . . . .
Q. FABIVS. HONORATVS
T. ANNAEVS PLACIDVS
AMPLIFICATORI. VRBIS
ROMAE. DOMINO. NO
STRO. CONSTANTINO
MAXIMO. PIO. FELICI. VI
CTORI. AC. TRIVMPHA
TORI. SEMPER. AVG. ANI
CIVS. PAVLLINVS. IVN. V.
C. CONSORDIANVS. PRAEF
VRBIS.

VRBIS. ET. IVDEX. SA
CRARVM. CONSTITVTIO
NVM. PIETATI. EIVS. SEM
PER. DICATISSIMVS.

ANNEIVS, *familia Romana, de qua in libris mentio : & legatum ſuum in Ciliciēſi provincia* M. *Anneium Cicero nominat in epiſtolis. libri veteres.*

ANTLARE, *Feſtus dicit, a Græco* ἀντλῶ *deductum. ergo ſcribendum eſt antlare, non, vt eſt in quibusdam libris, anclare, itemque exantlare; quod & Seruii Honorati in Donatum commentarius confirmat his verbis: Antel, nunquam inuenimus t, niſi in paucis, vt exantlauit, quod & in Plauto lectum eſt, hoc eſt, exhauſit.*

ANVLVS, *vnica n, ex antiqua conſuetudine; cum qua videtur conſentire etymologia, cum deducatur ab ano; quaſi anulus ſit paruus anus. nam a Græco deduci non placet, vt ſenſit Feſtus: quanquam ad orthographiam nihil refert. nam licet originem duceret* ἀπὸ τȣ͂ ἐνιαυτȣ͂, *vt Feſtus voluit; vel,* ἀπὸ τȣ͂ καινοῦσθαι, *vt Seruius Grammaticus:*

maticus: tamen vnica n ſcribendum videretur. Alii vero ab anno deriuatum putant, quod in ſe redeat, vt annus: ex quo, duplici nn ſcribendum affirmant. ego & antiquitatem ſequor, & veriorem, vt arbitror, etymologiam.

APICIVS, *non Apitius. libri, & lapides.*

M. APICIVS
M. F. PVB
PVDENS
VERONA
MIL. COH. XII. PRAE
MILIT. AN. XVI
VIX. ANN. XXXIIX
H. S. E

APENNINVS, *vnica p, & duplici nn. libri, Græca que conſuetudo.*

APPAEVS, *duplici pp, & cum ae diphthongo, lapides.*

L. APPAEO. L. F
PVP
PVDENTI. PP
TRIB. COH. XII.
VRB.

VRB. ET. X. PRAET
FLAMINI. FLAV
PATRONO

APPVLEIVS, *duplici pp, familia Romana. libri, lapides Capitolini, & alii.*

APVLIA, & *Apulus, unica p. nam in lapidibus Capitolinis eſt*, DE APVLEIS. *in prima tamen, & ſecunda ſyllaba differunt. Apulia enim primam ſyllabam modo corripit, modo producit, vt ex Horatii verſibus liquet: ſecundam vero ſemper producit: quod ejusdem poëtæ teſtimonio probatur. Græcique*, Απȣλια *ſcribunt. In Apulus autem ſemper producitur prima, & corripitur ſecunda: vt idem Horatius, & præterea Lucanus, Martialisque oſtendunt, vide*, TVTELLARIVS.

AQVILLIVS, *duplici ll. lapides Capitolini, & alii: & nummus argenteus Andreæ Lauretani, in quo eſt*, AQVILLIVS. FLORVS. IIIVIR.

ARENA, *ſine aſpiratione, vt deducatur ab ariditate: quod Varronem ſenſiſſe,* ait

ARRIVS,*duplici rr, familia Romana. libri, & lapides.*

C. ARRIO. C.F. COR.CLE-
MENTI
CVRATORI. MVNIC. PRI-
VERNATIS

ARRETIVM, *oppidum, duplici rr. libri veteres, & Græca conſuetudo.*

ARRVNTIVS, *duplici rr. libri, Victorinus Afer, & lapides.*

DIIS. MANIBVS
MYRRHINI. DOMITIANI
PVBLICI. A. COMMEN-
TARIIS. XVVIR. S. F
ARRVNTIA. DOLICHE
FECIT. CONIVGI. CARIS-
SIMO. ET. LIBERTIS. LIBER-
TABVS. QVE. SVIS. POSTERIS. Q
EORVM

ATEIVS, *vnica t, familia Romana, libri veteres.*

ATILIA, *gens Romæ, in qua & Reguli, & Calatini, & Bulbi, & Serrani*

fuerunt; vnica t. libri, lapides Capitolini, & alii: & nummus argenteus Alexandri Toti, qui habet, M. ATIL. SARA.

ATIVS, *vnica t, familia Romana, ex qua nata eſt Auguſti mater. libri veteres, & Virgilius libro* v. *Paruus Atis, genus vnde Atii duxere Latini. Idque confirmat Atilius, nomen Romanæ gentis, ſic ab Atio deductum, vt Acilius ab Acio: & alia eiusmodi.*

ATRATINVS, *non Atracinus, cognomen Semproniæ gentis. libri veteres, lapides Capitolini, & alii.*

ATTIVS, *poëta, & Attius augur, de quo Liuius, duplici tt. Victorinus Afer, libri, & lapides.*

C. ATTIO. T. F. SVB
VITALIANO
DOMO. CELE AE
VETERANO. LEG. V
AVG. MILITAVIT. ANN
XXXVIIL. VIX. ANN. LVIIII
IN. FR. P. XI. IN. AGR. P. XVI.

Vide

Vide etiam, PVBLICIVS.

ATTVLI, *non adtuli, aurium ſenſu comprobante, nec diſſentiente Terentio Scauro, antiquo grammatico, veteribusque libris.*

AVCTOR, & *auctoritas, cum ct, ab augeo: quod etiam Pierius probauit: aſſentientibus Feſto, Cariſio, & lapidibus.*

C O L L E G I V M
AVGVRVM. AVCTORE
IMP. CAESARE. DIVI
TRAIANI. PARTHICI. F
DIVI. NERVAE. NEPOTE
TRAIANO. HADRIANO
AVG. PONT. MAX. TRIB
POT. V. COS. III. PRO. COS
TERMINOS. POMERII
RESTITVENDOS. CVRAVIT

AVTRONIVS, *non Antronius, familia Romana. lapides Capitolini.*

B.

BAEBIVS, *cum ae diphthongo. libri veteres, & lapides Capitolini.*

BAETHICA, *prouincia, cum ae. libri & lapides.*

C. OPPIO. C. F. VEL
SABINO. IVLIO. NEPOTI
M'. VIBIO. SOLLEMNI. SEVERO
COS
ADLECTO. A. SACRATISS. IMP
HADRIANO. AVGVSTO
INTER. TRIBVNICIOS. PR. PE-
REGR
CANDIDATO. AVG
LEGATO. PROV. BAETHICAE
CVR. VIAR
CLODIAE. ANNIAE. CASSIAE
CLIMINE. TRIVM. TRAIANARVM
ET. AMERINAE. LEG. LEGION. XI
C. L. P. F. LEG. AVG. PR. PR
PROVINCIAE. LVSITANIAE
PRO. COS. PROV. BAETHICAE
PATRONO. COL
LEONAS. LIB. ADCENSVS. PA-
TRONI
ET. IN. DEDIC. STATVAE
COLONIS. CENAM. DEDIT

BELLVA,

BELLVA, *ll geminata, quòd ab ea bellum deducatur. Feſtus.*

BLAESVS, *cum ae, cognomen Semproniorum. lapides Capitolini, & alii.*

BRITANNIA, *duplici nn. libri, & lapides.*

CN. MVNATIVS. M. F. PAL
AVRELIVS. BASSVS
PROC. AVG
PRAEF. FAB. PRAEF. COH. III
SAGITTARIOR. PRAEF. COH
ITERVM II
ASTVRVM. CENSITOR. CIVIVM
ROMANORVM. COLONIAE
VICTRICENSIS. QVAE
EST. IN. BRITANNIA
CAMALODVNI. CVRATOR
VIAE. NOMENTANAE. PATRO-
NVS. EIVSDEM
MVNATII. FLAMEN. PERPETVVS
DVVMVIRALL. POTESTATE
AEDILIS. DEDICATOR. IIII.

BRVNDISIVM, *non Brunduſium. Feſtus, libri, & Græca conſuetudo.*

BRVTTII, *duplici tt, populi. libri veteres, lapides Capitolini, & alii.*

BVCCINA, *duplici cc. ex Feſto, qui deducit a bucca.*

C.

CAECILIVS, *cum ae, libri, lapides Capitolini, & alii.*

CAECINA, *cum ea, a cæcus. libri veteres.*

CAEDICIVS, *cum ae, & cum c. lapides Capitolini, & alii.*

CAELEBS, *cum ae, quòd cælo dignam agat vitam. Feſtus, & libri veteres.*

CAELLA, *cum ae. Feſtus, quia deducatur a cælo verbum.*

CAELO, *cælas, cum ae diphthongo in vtraque ſignificatione. Feſtus, & libri veteres.*

CAELVM, *cum ae. Feſtus, libri & lapides.*

PERPETVAS. SINE. FINE. DOMOS
MORS. INCOLIT. ATRA
VITA. SVBIT. CAELVM. CORPVS
TELLVRE. TENETVR

SIC

SIC. RERVM. NATVRA. IVBET
SIC. TEMPORIS. ORDO.

nec deſunt aliorum lapidum teſtimonia. vide, FOEDVS. *Quidam a cælando deducunt: quod verbum item cum ae ſcribitur.*

CAEPIO, *cum ae, Seruiliæ gentis cognomen. libri, lapides Capitolini, & alii: & nummus argenteus Andreæ Lauretani, ſic inſcriptus*, Q. CAEPIO. RVFVS PROCOS.

CAEREMONIAE, *cum ae in prima, & e in ſecunda ſyllaba. libri, & lapides.*

. . . .
PONTIFICI. MAXIM . .
TRIBVNIC. POTESTAT
IMP. XVII. PP
COS. VIII. DES. VIII. CENSORI
CONSERVATORI. CAEREMONIARVM. PVBLICARVM. ET
RESTITVTORI. AEDIVM. SACRARVM. SODALES. TITI

CAERELLIVS, *cum ae, & duplici ll. libri, & lapides.*

C. CAERELLIO. FVFIDIO
ANNIO. RAVO. C. F. OVF
POLITIANO. SODALI
MARCIANO. AVRELIANO
COMMODIANO. HELVIANO
SEVERIANO. IIIVIR. MONET
A. A. A. F. F. TRIB. LATICLAVIO
LEG. III. CVR. VIVIR. EQVIT.
ROMA
TVRMAE. PRIMAE. QVAESTOR
CANDIDATO
IMP. CAESARIS. M. AVRELI
ANTONINI. PII. FELICIS. AVG
TRIB. PL. CANDID. PR
NASTAR. C
V. FVFIDII. AMYCVS. ET
CHRESTINA. NVTRITORES

CAERVLEVS, *cum ae, quaſi cæluleus, a cælo. libri, & lapides.*

IMP. CAESAR. VESPASIANVS
AVGVST. PONTIF. MAX. TRIB.
POT. II. IMP. VI. COS. III. DESIG.
IIII. P. P. AQVAM. CVRTIAM. ET.
CAERVLEAM. PERDVCTAS. A. DI-
VO.

VO. CLAVDIO. ET. POSTEA. IN-
TERMISSAS. DILAPSAS. QVE. PER
ANNOS. NOVEM. SVA. PECVNIA
VRBI. RESTITVIT.

CAESETIVS, *cum ae, familia Romana. libri veteres, & Græca conſuetudo.*

CAESTVS, *cum ae. Feſtus.*

CALIDIVS, *unica l, familia Romana. libri, & lapides.*

M. CALIDIVS. MARITIM
VIX. ANN. IIII. M. V

CALPVRNIVS, *non Calphurnius, neque Calfurnius. libri, lapides Capitolini, & alii. Græcique, qui, Καλπούρνιος, dicunt. deducitur enim a Calpo, Numæ filio, teſte Plutarcho.*

CANTHERIVS, *cum adſpiratione. Feſtus.*

CARISIVS, *ſine adſpiratione. libri, & duo nummi argentei Andreæ Lauretani, quorum alter habet*, T. CARISIVS: *alter vero*, T. CARISIVS. IIIVIR. *& alius egregii medici Brixiani, Aloyſii*

Mondellæ, itidem inſcriptus, & alius Alexandri Toti, ſic inſcriptus, T. CARISIVS. MONETA. *& alius Matthæi Forerii, cum iisdem litteris.*

CARVS, *& caritas, ſine adſpiratione. libri veteres, Pandectæ Florentinæ, & lapides. vide,* ARRVNTIVS, CONIVX, LITTERAE.

CASCELLIVS, *duplici ll. libri veteres.*

CATIVS, *& vnica c, & duplici, vel diuerſa hominum opinione, vel, quòd duæ familiæ eſſent. libri, & lapides.*

C. CATIO. C. F. MEN. BALBO
OPE. TREIICIAE. C. F. PVLLAE
HOS. DECVRIONES. FVNERE
PVBLICO. DE. FOROETRIO
DIALE
EFFERENDOS. ET. HIC. HV-
MANDOS
CENS. FVFISIAE. A. L. VIOLAE
C. CATIVS. C. F. MEN. GALLVS
PARENTIBVS. ET. VXORI
CN. CATTIVS. ONESIMVS. ET
MVNIA. SECVNDA. FECERVNT
CN.

CN CATTIO. PALATINO. FILIO SVO. QVI. VIXIT. ANNIS. VII DIES. XV. ET CATTIAE. ATHENAIDI. QVAE. VIX. AN. X. DIES XXV. ET. M. MVNIO. GERMANO COLLIBERTO SVO. ET. SIBI. ET SVIS. LIBERTIS. LIBERTATVS. Q POSTERIS. Q. EORVM. H. M. EX T. H. NON. SEQ.

CATVLLVS, *poëta, duplici ll. libri veteres. Catulus autem Lutatiorum cognomen, vnica l. lapides Capitolini.*

CAVSSA, *duplici ſſ. ex lapidibus Capitolinis, & aliis, & ex ipſo Cicerone, ac Virgilio, vt Quinctilianus tradit. quod apud me tanti eſt, vt omnium præterea lapidum, quicunque aliter habent, auctoritatem, omnium etymologiarum rationem vincat. quanquam & etymologia adiuuet, vt deducatur a caueo: vt ſit cauſſa, quaſi cauiſſa. quod & Scaurus, antiquus grammaticus, indicat, licet vnicam s in cauſa magis probet. Vide etiam,* CETERA, NEGOTIVM.

CENA,

CENA, *ſine diphthongo, ex antiquiſſimo Bembi Terentio, aliiſque libris, præterea ex antiquis lapidibus. Alii ſcribunt cum ae, inter quos Feſtus. ego, diſſentientibus libris, utram ad partem lapides inclinant, eam ſequor. Vide*, BAETHICA.

CENTHO, *cum adſpiratione, cognomen Claudiæ gentis. lapides Capitolini.*

CENTVMALVS, *non Centimalus, Fuluiorum cognomen. libri, & lapides Capitolini.*

CEPHALLENE, *inſula, duplici ll. libri veteres, & Græca conſuetudo.*

CERA, *ſine diphthongo. libri veteres, & Græca conſuetudo.*

CERIALIA, *non Cerealia. libri, & nummus argenteus Andreæ Lauretani, & alius Matthæi Forerii, & tertius Io. Mariæ Sculptoris; qui ſic omnes habent*, C MEMMIVS. C. F. QVIRINVS. MEMMIVS. AED. CERIALIA. PREIMVS FECIT.

CE-

CESTIANVS, *ſine diphthongo. duo nummi argentei Andreæ Lauretani, ſic inſcripti*, CESTIANVS. S. C.

CETERA, *ſine diphthongo. libri, & lapides.*

C. CAMERIVS
CRESCENS
ARCHIGALLVS. MATRIS
DEVM. MAGNAE. IDAE AE. ET
ATTIS. POPVLI. ROMANI
VIVVS. SIBI. ET
C. CAMERIO. EVCRATIANO. LIB
SVO. CETERIS. AVTEM. LIBERTIS
VTRIVSQVE. SEXVS. LOCA
SINGVLA
SEPVLTVRAE. CAVSSA. H.M.H.N.S.

CIRCVMVENIO, *non circunuenio, & ſimilia, conſeruata vltima litera præpoſitionis circum. nec enim reſpuunt aures circumuentus, circumductus, circumſeptus, & ſimilia.*

CIVS, *non tius, ita ſcriberem, vt pronuntiatur, in deriuatis aut a ſupinis, aut a nominibus: a ſupinis, vt aduenticius, ficticius, editicius, translaticius, impoſiticius,*

ticius, inſiticius, dediticius, repticius, & ſimilia: a nominibus, vt patricius, tribunicius, ædilicius, latericius, nouicius, compitalicius. in quo librorum, & lapidum, maximeque Capitolinorum, qui apud me plurimi ſunt, auctoritatem ſequor. nummus etiam æreus Rinaldi Odoni ſic habet ab vno latere, C. GALLIVS LVPERCVS. IIIVIR. A. A. A. F. F. *ab altero vero,* AVGVST. TRIBVNIC POTEST. *Vide*, BAETHICA, CAEREMONIAE.

CLOACA, *non cluaca. ex Feſto, & lapidibus: etſi Victorinus Afer cluaca ſcribendum putat a colluendo.*

Viatores. ciues. optumi. vel. aduenæ. ſiue bini. ſiue. ſinguli. inceditis ſiue. turmatim. quod. magis. erit gratiæ. ſiſtite. obfirmate. greſſum. nec. miremini. ſi. moramini. aliquantiſper. diraculus. equidem. fui. ſuccinctus. ſermo. dari. vobis. non. poteſt. iuuat. vobiſcum. eſſe. ac. ab. ore. meo. pendulos. detinere. vt. iuuit. ſemper. ſaxum

hoc

hoc. vos. vocat. quid. inquam? viuus aſſueui. prudens. imprudens. mortuus item. vos. fallo. nam. non. vos. vocat quod. vacat. ore. verum. is. quoius cinis. hic. latet. olim. quom. potuit nunc. huc. vos. vocari. voluit. valuitque. hoc. hæc. olim. ſua. voluntas. volentes. vos. legere. hoc. ſcriptum. vah quid. loquor? immo. ſculptum. quam ægre. veritas. adhuc. ſe. mecum. conciliat. nam. neque. hic. atramentum vel. papyrus. aut. membrana. vlla. adhuc. ſed. Malleolo. &. celte. literatus ſilex. ſilens. adhuc. quid. hic. latet. late quod. ego. efferri. &. effari. geſtio. Sertius. Polenſis. paraſitus. hiſtrio. veſter. feſtiuisſimus. heic. cubo. hoc vnum. quidem. tandem. ſponte. dictum. verum. eſt. ſiquis. dubitat. hancine. olfaciat. humum. olet. temetum & florem. vini. veteris. quo. ſatur. ſatis. iuuenis. hauſit. at. ſi. vixi. vitam tam. vobis. gratam. quam. notam. vrbi. & orbi. non. minus. munus. hoc. a vobis. impetrem. oportet. adeſte. mihi. &

hi. &

hi. &. fauete. edictoque. huic. vos ſubſcribite. &. obſignate. ſi. quis. ſibi veſicam. onuſtam. ſenſerit. domum ſuam. onus. hoc. reportet. in. cloacam ſi. vero. feſtinus. fuerit. citerior. vel vlterior. hoc. loco. pro. religione. ſe euacuet. qui. non. paruerit. hæc. multa. illi. eſto. teſte. altero. vt. careat. canes. quoque. cæſi. fuſtibus. edictum hoc. ſentiant. affuiſti. fauiſtis. &. obſignaſtis. teneo. quo. modo. riſum. vobis. dare. ſitio. hui. ſentio. dictum volui. eſſe. ſed. quid. hoc. eſt? quod tam. familiariter. iſtuc. procedit. veritas? profecto. contagione. mei. ſiſtit ipſa. quoque. &. mihi. ſupparaſitatur quæ. vltro. potum. inuocata. aduenit nunc. ſi. vrbani. perhiberi. vultis. & veritati. ſupparaſitanti. &. arenti. meo cineri. cantharo. piaculum. vinarium feſtinate. poſt. valete. abite. in. rem veſtram. viatores. optimi. his. nugis ambagibus. condonati. poſtumis.

Vide etiam, IMMO.

CNAEVS,

CNAEVS, *prænomen, cum c, & ae diphthongo. Feſtus, & Græca conſuetudo. quanquam Diomedes, Priſcianus, & Diaconus aliter ſentiant: quos refellunt antiqua monumenta.*

COCCEIVS, *duplici cc. lapides. vide,* SALLVSTIVS.

COELIVS, *cum oe. libri, & duo nummi argentei Andreæ Lauretani, in quibus eſt,* C. COELIVS. CALDVS. *& alius Matthæi Forerii, itidem inſcriptus: & lapides.*

M. COELIO
DIONYSIO. LECTORI
PATRI. OPTIMO
C. COELIVS. SECVNDVS

Vide etiam, SAECVLVM.

COEPI, *cum oe, pro incepi, ab antiquo verbo Cœpio. Feſtus, libri, & lapides, vide,* CONSVMO.

COLLEGA, *non conlega, aurium ſenſu comprobante.*

COMISSATIO, *vnica m, & dupliciſſ, ex Feſti ſententia, qui deducit a vicis, quos Græci* κώμας, *dicunt, unde* κωμάζω. *ſunt qui ſcribant comeſſatio, contra omnem antiquitatem. Quidam libri veteres Commiſſatio, contra Feſtum, & Græcam etymologiam. non nulli libri Commiſſatio: a quibus, eadem cauſſa, diſſentio.*

COMPREHENDO, *ſine diphthongo, ex Terentio Scauro, vetere grammatico, contra veteres aliquot libros. corripitur enim in ſecunda ſyllaba apud poëtas.*

CONDICIO, *non conditio, ex antiquis libris.*

CONDEMNO, *non condempno, ex antiquis aliquot libris. condempno enim, ineptum, nimisque abſurdum videtur.*

CONIVX, *non coniunx. libri, & lapides.*

D. M.

Ne. quis. flere. velit. ſi. tumulum. ac titulum

Viderit. exſtructum. ſic. fatum. voluit

Vixi.

Vixi. dum. potui. tempore. quo. licuit
Ignis. habet. corpus. ipſam. cælum. ani-
mam
Vixi. aqua. porti. meus. terra. hic. ha-
bet. ac. cineres
Ignis. aqua. terra. cælum. ſimul. capiunt
Si. nomen. quæris. quam. liber. rapuit
Digna. Ariadna. Polo. nobile. ſidus
ero
Amoque. ego. nec. caſta. ceſſit. Pene-
lope
Alceſti. comes. æmula. mors. placuit
Saluos. erit. coniux. maior. erit. tu-
mulus
Terdenos. annos. menſes. vndecim
poſt
Diuiſos. fatis. ter. ſex. vixi. dies
Annos. biſſeptem. virgo. ago. ſed. re-
liquos
Coniuge. Alexandro. Sofia. cum. Soſſio
Iungit. carus. amor. diuidet. ipſa. mors

Vide etiam, ARRVNTIVS, PVBLI-
CIVS, SAECVLVM.

CONSIDERO, *cum i, non cum y; quia latinum eſt, non Græcum:* & *ita veteres ſcribebant.*

CONSVMO, *conſumis, vnica m, contra libros aliquot veteres. nemo enim dici negabit in præterito, vnica m, conſumſi.* & *conſumo, conſumas, item vnica m: vt patet ex hoc lapide.*

IMP. CAES. T. AELIVS. HA-
DRIANVS
ANTONINVS. AVG. PIVS. COS. III
TRIB. POT. III. IMP. II. P. P
AQVAE. DVCTVM. NOVI
ATHENIS
COEPTVM. A. DIVO. HADRIANO
PATRE. SVO. CONSVMAVIT
DEDICAVIT. QVE

CONCIO, *cum c, quis dubitat ſcribendum eſſe? cum ſit, vt ait Feſtus, quaſi conuocatio: vt a verbo conciere deductum eſſe videatur. hoc notaui, ne quis moueatur, ſi quando in veteribus monumentis viderit,* CONTIO.

CON-

CONVICIVM, *cum c, ex antiquis libris, & Feſto, quaſi conuocium: vel a vicis, in quibus prius habitatum eſt: vel fortaſſe ab vtroque, id eſt a confuſis vocibus in vicis.*

CORVNCANIVS, *non Coruncanus, libri, lapides Capitolini, & Græca conſuetudo.*

CVNCTARI, *non contari. ex Feſto, qui, a Verrio diſſentiens, percunctatio ſcribi vult, non percontatio: quòd is, qui curioſe quid interrogat, per cuncta viſit.*

D.

DAMARATVS, *non Demaratus, prænomen patris Tarquinii Priſci*, V. *Romanorum regis, lapides Capitolini, & alii.*

DECVLA, *non Decola, cognomen Tulliorum, libri, & lapides Capitolini.*

DEFINITIO, *ſcriberem libentius, quàm diffinitio, aſſentientibus Pandectis Florentinis.*

DELICIAE, *cum c, a delicatus. Feſtus, & libri.*

DELECTVS, *contra libros aliquot veteres, multo ſcripſerim libentius, quam dilectus, a verbo diligo, quod componitur ex de, & lego, quaſi de multis lego: vt decerpo, de multis carpo: etſi Feſtus aliter ſenſiſſe videatur, cum dixit: Dilectus militum, & is, qui ſignificatur amatus, a legendo dicti ſunt.*

DEMINVO, *non diminuo. Feſtus, & libri.*

DESIDERO, *cum i, non cum y; latinum enim eſt: nec aliter veteres ſcripſiſſe video.*

DOLABELLA, *non Dolobella, cognomen Corneliorum. libri veteres, & etymologia: venit enim a dolabra per diminutionem; & lapides Capitolini, & alii.*

DOMITIVS, *cum t. libri, lapides Capitolini, & alii: & nummus argenteus Andreæ Lauretani, in quo eſt,* CN. DOMITIVS. AHENOBARBVS. *& alius Matthæi*

Matthæi Forerii, itidem inſcriptus. quattuor item argentei Rinaldi Odoni, ſic inſcripti, IMP. CAES. DOMITIANVS. AVG. GERM. P. V. II. *& ſeptem ærei eiusdem, ſic a latere inſcripti*, CAESAR AVG. F. DOMITIANVS. COS. II. *ab altero vero*, FELICITAS. PVBLICA. *& duo item argentei Rinaldi Odoni, ſic inſcripti*, IMP. CAES. DOMITIANVS. AVG. GERM. R. P. V. II. *duo item eiusdem*, CAESAR. D. F. DOMITIANVS. COS. II. *ab altero autem*, FELICITAS. PVBLICA.

DVILIVS, *non Duillius, aut Duellius, familia Romana. libri, lapides Capitolni, & alii.*

E.

ECLOGA, *non egloga, a Græco* ἐκλογή.

EGGERO, *duplici gg. libri, & lapides.*

S. P. Q. R.

IMPP. CAESS. DD. NN. INVICTISSIMIS. PRINCIPIBVS. ARCADIO

ET. HONORIO. VICTORIBVS. AC
TRIVMFATORIBVS. SEMPER
AVGG.
OB. INSTAVRATOS. VRBI
AETERNAE. MVROS PORTAS
AC. TVRRES. EGGESTIS
INMENSIS. RVDERIBVS. ET
SVGGESTIONE
V. C. ET. INLVSTRIS. MILITIS
ET. MAGISTRI. VTRIVSQ
MILITIAE. FL. STILICONIS. AD
PERPETVITATEM. NOMINIS
EORVM. SIMVLACHRA
CONSTITVIT. CVRANTE. FL
MACROBIO. LONGINIANO. V. C
PRAEF. VRBIS. D. NN. Q. EORVM

EHEV, *non heu. libri veteres.*

EPISTOLA, *non epiſtula, vt habent veteres aliquot libri, lapideſque, ſicut &* ſ*tola, a Græco*, ἐπιςέλλειν.

Iura. viſundi. confectandi. ſuſurrandi. geſtiundi. ſuttrudendi. ſalutandi confabulandi. precandi. perpetuo. interdiu. futuariis. permiſſa. ex. me. ſunto. ex. æde. foramine. horto. poſtico implu-

impluuio. cuncta. hæc. commoda nemo. homini. prohibento. fidem. conſilium. ferunto. ſeruanto. auxilium operamue. danto. ſub. noctu. nota tractanto. permiſſa. iuramenta. lamenta. admiſcento. ſolicitanto. verecundiam. timorem. admouento. triſtitiam ſuppremunto. tempori. locoue. obſecundanto. occaſioni. ne. vnquam. cedunto. internuntias. epiſtolas. ſuccudunto. his. ſpem. voluntatem. exſpectationem. neceſſitatem. miſericordiam. adlectanto. inſerunto. fraude, vi dolo. oſtentatione. attemperate, vtuntor. prudentiam. tacuitatem. habento tenento. geſtiunto. ex. Pathica. quidquam. ſempiterne, quaſi. ſtipem. et pignus. capiunto. eius. permiſſum. aduehunto. nouam. querunto. aſtuue pompaue. grandi. animem. nobilem inſectantor. notas. coniectarias. tectius nouanto.

ETRVSCVS, *ſine adſpiratione. libri, & lapides Capitolini. & nummus argenteus Andreæ Lauretani, ſic inſcriptus,* HER. ETRVSCILLA. AVG.

EXHODVS, *cum adſpiratione: quia componitur a Græco* ὁδὸς*: nec aliter libri veteres.*

EXSATIO, & *exſaturo, recepta s, ratione compoſitionis, & librorum, lapidumque auctoritate.*

EXSCRIBO, *non excribo. eſt enim manifeſta compoſitio: & quanquam s in pronuntiando non ſatis intelligitur, abjicienda tamen in ſcribendo non videtur. libri, & lapides.*

EXSILIO, *verbum, non exilio, recepta prima verbi littera. nam componitur ab ex & ſalio.*

EXSOLVO, *cum s, ratione compoſitionis. lapides. Vide,* POENA.

EXSPECTO, *cum s, componitur enim ab ex, & ſpecto, non pecto, quod aliud ſignificat. ſic libri, lapides, Quinctilianus, & Scaurus grammaticus his verbis: Cum expectatus, exulet, ſine s littera ſcribuntur, ſcribendi ratio corrupta eſt: cum alioqui adiecta ea debent ſcribi, quoniam ſimiliter ſolum, ſpectatusque dicatur, &*

adiecta

adiecta præpoſitione, aliud eſſe illis initium debeat. Vide, EPISTOLA.

EXSVLO, *cum s, Scaurus, ſecutus, opinor, analogiam. quia, exſul, dicitur, quaſi ex ſolo eiectus. libri, & lapides.*

EXSVPERO, *quia componitur ab ex, & ſupero, & s, retinet antiqua ſcriptura. libri, & lapides.*

EXSVRGO, *non exurgo, & ſimilia, conſeruata prima verbi littera. libri, & lapides. Scaurus etiam idem videtur ſenſiſſe, cum dixit ſic ſcribendum, exſpecto, exſulo, & ſimilia.*

F.

FABRICIVS, *cum c, libri, Græca conſuetudo, lapides Capitolini, & alii. Venetiis, apud Rinaldum Odonum,*

L. FABRICIO. Q. F

FACILLIMVS, *& difficillimus, ſcribo cum gemina ll. vt producatur ſyllaba, quæ alioqui breuis eſſet: in quo me mouent exempla poëtarum. Aliis placet ſcribi vnica l: cum quibus non diſputo. ſuum enim*

enim quiſque amat : &, *vt in prouerbio eſt*, *Sua cuique ſponſa.*

FAESVLAE, *oppidum Etruriæ,cum ae diphthongo.Græca conſuetudo,& lapides.*

Reuocamus. ſtatuta. regis. Aſtulfi contra. Vetulonos. edita. vt. lacus. non. Tirenſium. ſed. Vetulonum. ſit quia. lacus. magnus. ideo. Italiæ. eſt quia. eorum. ager. prius. eſt. Italia dicta. ab. ibi. ſede. Itali. et. vt. ſuam Longolam. non. Longobardulam. ſed cognomine. ſui. ampliatoris. Tyrrheni. Terbum. vocent. et. ſub. vno. muro. cingant. tria. oppida. Longolam Vetuloniam. et. Tyrrheniam. vel Tyrrhenam. dictam. Hetruriam. totamque. vrbem. noſtra. adiectione. Viterbium. pronuntient. vt. de. Roda et ciuita. Balneo. regium. dici. iuſſimus permittimus. pecuniis. imprimi. F. A V. L. ſed. admoueri. Herculem. et. poni. Sanctum. Laurentium. eorum. patronum. vt. facit. Roma. et. Bononia Iubemus. quoque. reparari. Cornientam. Dardanum. Aſſium. Foranium

Cor-

Cornietum. et. Thuſcanellum. nos enim. non. ſumus. Thuſciæ. deſtructores. vt. nos. apud. Gallos. accuſat. Hadrianus. Papa. nam. Thuſciam. ædificamus. a. fundamentis. vobis. quidem Voltyrrhenis. Caluellum. vicum. Orchianam. Balneariam. Barbaranum. & Gariofilum. Sentinatibus. autem. Auſdonias. &. Rodacoſanum. Volaterris Rodacomalum. Lunæ. Sergianum. & Petram. Sanctam. olim. fanum. Feroniæ. Phocenſibus. Sanctum. Geminianum. &. Miniatem. Fæſulanis. oppidum. Munionis. in. quod. vagos. ſparſos. Arinianos. &. Palantes. Fluentinos. collegimus. rurſus. plures. antiquas. nobiles. vrbes. ampliauimus. & muris. cinximus. vt. nunc. idem. agimus. circa. Lucam. Piſtoriam. Aretium. orbitum. Hetruriam. nunc. Viterbum. cuius. nomen. aut. a. nobis conſtituta. decreta. ſiquis. violauerit aut. capite. puniatur. aut. laqueo ſtranguletur. hoc. itaque. non eſt. Hetruriam. deſtruere. vt. nos. arguit. Hadrianus

drianus. qui, pacem. vltro. a. nobis.oblatam. reſpuit. quare. tibi. Grimoalde præfecte. Viterbien. præcipimus. vt quam. diu. pax. dubia. perſeuerat. iubeas. omnes. Thuſciæ. milites. paratos. eſſe. in. armis. &. commeatus. ac ſtipendia. ſine. auaritia. in. promptu fac. habeas. vt. non. ſolum. hoſtibus occurrere. ſed. illos. inuadere. . . . . . ciues. non. grauabis. nouis. exactionibus. . . . . . ex. Papia. venient.

FAEX, *cum ae. libri veteres.*

FANNIVS, *duplici nn, familia Romana. libri veteres, & lapides Capitolini.*

FECVNDVS, *ſine diphthongo. libri, & lapides: nummique tres Rinaldi Odoni, alter argenteus, duo autem ærei, in quibus eſt, ab vno latere*, FAVSTINA. AVGVSTA. *ab altero vero*, FECVNDITAS.

QVID. PROBINA. PROSVNT. FE-
CVNDA. VISCERA. TIBI
NIL. TE. DAMNA. NOCENT
COMMVNIS, FVNERA. LETI

FELIX

FELIX, *ſine diphthongo. libri veteres, lapides Capitolini, & alii: & tres nummi argentei Andreæ Lauretani, vnusque Matthæi Forerii, ſic omnes inſcripti,* FAVSTVS. FELIX. *& ærei viginti Rinaldi Odoni, quorum octo ab vno latere,* IMP. GORDIANVS. PIVS. FEL. AVG *ab altero vero,* FELICITAS. TEMPORIS. *Sex item eiusdem ab vno latere,* CAESAR. AVG. F. DOMITIANVS COS. II. *ab altero autem,* FELICITAS PVBLICA. *Sex item eiusdem, quorum alter ab vno latere,* MARCIANA. AVG *ab altero vero* FELICITAS. SAECVLI *ſecundus ab vno latere,* IVLIA. PIA. FEL AVG. *ab altero vero,* FELICITAS. AVGVSTI. *tertius.* IMP. COMMODVS ANT. P. FEL. AVG. BRIT. *quartus,* IVLIA. MAMMAEA. VENERI. FELICI. *quinctus,* VENVS. FELIX. *ſextus & ultimus,* FAVSTINA. AVG. CRESCENTIVM. FELICITATI. *& alter argenteus, quem proximis menſibus, præſtanti humanitate, ſingularique doctrina præditus, Sixtus Medices, mihi dono dedit*

dit, in quo eſt, IMP. GORDIANVS PIVS. FEL. AVG.

CANDIDA. FVLVO
NOBILIOR. AVRO
FELIX. ANTIQVI-
TAS

Præterea ex lapide, qui eſt Venetiis, in turri Sancti Vitalis, multis item omiſſis.

CN. NVMERIVS. CN. F
VOL. FRONTO
VETER. EQ. LEG. VIII. AVG
IIIIVIR. I. D. T. F. I. SIBI.
CN. NVMERIO. CN. L. FELICI
IIIIIIVIR
CRESCENTI. L. TVENDO. L

Vide etiam, ANNAEVS, HECATE, LANVINVS.

FEMINA, *ſine diphthongo. libri, &* *lapides.*

ANTIAE.

ANTIAE. FALTONIAE
INFVSTRISSIMAE. ET
SANCTISSIMAE. ET
CASTISSIMAE. FEMINAE
HERMOGENIANVS. OLYBRIVS
V. C. CONSVL. ORDINARIVS
ET. ANCIA. IVLIANA. C. F
D. D

Vide etiam, PAEDVCEVS.

FENVS, & *feneror, ſine diphthongo. Feſtus. quanquam Varro ſcribit, ætate ſua ab aliis cum ae, ab aliis ſine a ſcribi ſolitum. videndus & Gellius libro* XVI. *cap.* XII. & *Nonius. huius inconſtantiæ ſigna ſunt in antiquis libris: cum alii, fenus, alii, fœnus, habeant.*

FESCENINVS, *vnica n. Feſtus.*

FETIALES, *cum t. Feſtus, Græca conſuetudo, libri, & lapides.*

P. CORNELIO. LENTVLO
SCIPIONI. COS. PRAEF
AERARI. LEGATO. TI
CAESARIS. AVG. LEG. LEG
D VIIII.

VIIII. HISPAN. PONTIFICI
FETIALI. D. D

FETVS, *ſine diphthongo. Feſtus, & libri veteres.*

FLAMEVS, *color, vnica m. Feſtus.*

FLAMININVS, *non Flaminius, vt in multis libris, Quinctiorum cognomen. Feſtus, libri, & lapides Capitolini.*

FLAMINIVS, *gentis Romanæ nomen, vnica m. Feſtus, libri, & lapides Capitolini.*

FLAMMA, *duplici mm. libri veteres.*

FOEDVS, *cum oe. libri, & lapides.*

IMP. CAESARI
L. SEPTIMIO. SEVERO
PIO. PERTINACI. AVG
ARABIC. ADIAB. PARTHICO
MAX. BRIT. MAX. TR. POT
XIIX. IMP. XII. COS. III. P. P
CAELESTI. EIVS. INDVL-
GENTIA. IN. AETERNAM
SECVRITATEM. ATQVE

GLO-

GLORIAM. IVRE. AE-
QVO. FOEDERIS. SIBI
CONFIRMATO
CAMERTES

FRENVM, *ſine diphthongo. libri veteres.*

FVFIDIVS, *non Fuffidius. libri, & lapides Capitolini, & alii. Vide*, CAERELLIVS.

G.

GENVCIVS, *cum c, familia Romana. libri, lapides Capitolini, & alii.*

GOTHI, *populi, cum adſpiratione. libri, & lapides.*

Imperante. D. N. Piiſſimo Iuſtiniano P. P. Aug. anno. XXXVIIII.

Narſes. vir. glorioſiſſimus. ex. præpoſito ſacri. Palatii. ex. conſ. atque. patricius poſt. victoriam. Gothicam. ipſis. & eorum. regibus. celeritate. mirabili. conflictu. publico. ſuperatis. atque. proſtratis. libertate. vrbis. Romæ. ac. totius. Italiæ. reſtituta. pontem. viæ. Salariæ.

lariæ. vsque. ad. aquam. a. nefandiſſimo. Totila. tyranno. diſtructum. purgato. fluminis. alueo. in. meliorem ſtatum. quàm. quondam. fuerat. renouauit. poſuitque. carmina

Quàm. bene. curbati. directa. eſt. ſemita. pontis
Atque. interruptum. continuatur iter
Calcamus. rapitas. ſubiecti. gurgitis vndas
Et. libet. iratæ. cernere. murmur aquæ
Ite. igitur. faciles. per. gaudia. veſtra Quirites
Et. Narſin. reſonans. plauſus. vbique. canat
Qui. potuit. rigidas. Gothorum ſubdere. mentes
Hic. potuit. durum. flumina. ferre iugum.

H.

HADRIANVS, & *Hadria, cum adſpiratione. Pontanus, libri veteres Latini, contra*

contra Græcos, qui adſpirationem abjiciunt: & *tredecim antiqui nummi Andreæ Lauretani, qui ſic omnes habent,* HADRIANVS. AVG. & *duo argentei Rinaldi Odoni, itidem inſcripti: quatuor eiusdem*, HADRIANVS. AVG. COS. III. PP. *tres eiusdem*, IMP. CAESAR TRAIAN F. HADRIANVS. AVG. *alter eiusdem*, IMP. CAESAR. HADRIANVS TRAIANVS. AVG. & *ſeptem ærei eiusdem*, HADRIANVS. AVG. COS. III PP. & *triginta tres eiusdem*, IMP. CAESAR. TRAIANVS. HADRIANVS AVG. & *duo eiusdem*, SABINA. AVGVSTA. HADRIANI. AVG. F. & *meus in quo eſt*, IMP. TRAIANVS. HADRIANVS. AVG. *lapideſque. vide*, AVCTOR BAETHICA. CONSVMO. PLAETORIVS.

HAEDI, *cum ae. ex antiquis libris.*

HALICARNASSVS, *gemina ſſ. Græca conſuetudo.*

HANNIBAL, *cum adſpiratione. ex libris antiquiſſimis Latinis. Græci enim,*

vt antea dixi, adſpirationem reiecerunt. lapides.

Q. F. Maximus. dictator. des. cos v. cenſor. interrex. II. æd. cur. Q. II Tr. M. II. pontifex. augur. primo conſulatu. Ligures. ſubegit. ex. iis triumphauit. tertio. &. quarto. Hannibalem. compluribus. victoris. &. ferocem. ſubſequendo. coercuit. dictator. magiſtro. equitum. Minucio. quoius. populus. imperium. cum. dedicatoris. imperio. æquauerat. &. exercitui profligato. ſubuenit. &. eo. nomine ab. exercitu. Minuciano. pater. appellatus. eſt. conſul. quinctum. Tarentum cepit. triumphauit. dux. ætatis. ſuæ autiſſimus. habitus. eſt. princeps. in ſenatum. duobus. luſtris. lectus. eſt

HARVSPEX, *cum adſpiratione. Græca conſuetudo, & lapides.*

Diis. Magnis. Vlpius. Egnatius. Faventinus. V. C. augur. P. V. B. R. P. Q pater. &. Hier. Cerin. D. S. M. I. Archibucolus. Dei. liberi. Hierofantia Hecatæ

Hecatæ. Sacerdos. Iſidis. percepto Taurobolio. Criobolioque. idibus. Auguſtis. DD. NN. Valente. Aug. &. Valentiniano. Aug. conss. feliciter.

HEHE, *dolentis, libri veteres.*

HELVO, *cum adſpiratione, & vnica l. Feſtus.*

HERENNIVS, *duplici nn. lapides Capitolini, & duo nummi argentei Andreæ Lauretani, quorum alter*, M. HERENN *alter*, HERENNIA. ETRVSCILLA AVG.

HERES, *& hereditas, ſine diphthongo, libri, Feſtus, & lapides.*

C. NAEVIVS. Ɔ L. DROMO. ET NAEVIA. Ɔ L. PHILVMINA. DVM LICVIT. SVAVITER. FRVCTI SVNT. ANNOS. LV. MONVMENTVM. HEREDEM. NON. SEQVETVR. NEI. QVIS. EO. POSTEA. INFERATVR.

HIBERNVM, *cum i. libri veteres.*

HIEMS, *cum i. libri veteres, & etymologia. deducitur enim, vt ait Pontanus in libello de adſpiratione, ab biando.*

HIRTIVS, *cum t. libri, Græca conſuetudo & lapides: contra eorum opinionem, qui deducunt ab birco. Romæ in bortis Colotionis.*

C. VIBIVS. C. F. PANSA
A. HIRTIVS. A. F

HVMILLIMVS, *gemina ll, vt ſyllaba producatur, ſicut in Facillimus, Simillimus, de quibus ſuo loco. Nec aliter veteres ſcripſiſſe video.*

HYPSAEVS, *cum adſpiratione. libri veteres, & nummus argenteus egregii viri, Io. Andreæ Aueroldi, in quo eſt,* HYPSAE. AED. CVR.C. HYSPAE PREIV. *& alius Aloyſii Mondellæ, qui ſic babet,* P. HYSPAE. AED. CVR. *& alius Alexandri Toti, ſic inſcriptus,* P. HYPSAEVS. AED. CVR. C. HYPSAEVS. COS. PREIVE. CAPTV.

I. IA-

I.

IAPVDES, *populi, Iſtrii finitimi, non Iapides. Capitolini triumphi, & Græca conſuetudo.*

IDAEA, *cum ae ſcribo, epithetum matris magnæ deum. lapides. vide*, CETERA. *Idea vero ſine diphthongo, cum eſt id, quod mente concipimus.*

ICCIRCO, *non idcirco, ſcripſerim libentius, quemadmodum & accedo, accipio, accomodo, accumulo, & ſimilia: quo lenior pronuntiatio ſit.*

ILLIC, *non illhic. libri, & lapides. vide*, LITVS.

ILLVSTRIS, *malo, quàm inluſtris; vt illectus, quàm inlectus; illudo, quàm inludo. cur enim non conſulatur auribus; quarum eſſe iudicium ſuperbiſſimum, dixit Cicero in Oratore. vt omittam, Scaurum veterem grammaticum idem ſenſiſſe.*

IMBER, *ſine adſpiratione. Feſtus.*

IMMO, *duplici mm. libri, & lapides. vide*, CLOACA.

IMPERIOSSVS, *gemina ſſ. lapides Capitolini.*

INCESTVS, *ſine diphthongo, a Græco, ἀνήκεϛον. Feſtus, & Q. Papirius grammaticus, qui deducunt ab in & caſtus, a in e mutata.*

INCHOO, *malim, quàm, incoho: in quo ſequor Feſtum, cuius ego iudicium magnifacio, & Terentium Scaurum; qui a chaos deducunt: poſtremo Seruium, cuius hæc ſunt verba lib. III. Georg. Apud Latinos nullum verbum eſt, quod ante o finalem habeat o, excepto inchoo: quod tamen maiores aliter ſcribebant, adſpirationem interponentes duabus vocalibus, & dicebant, incoho: tria enim habebant nomina, in quibus c litteram ſequeretur adſpiratio, ſepulchrum, orchus, pulcher: e quibus pulcher tantum hodie recipit adſpirationem. Quibus verbis, quæ planiſſima ſunt, mutatam ſcribendi conſuetudinem ſignificat, & incoho excluſum, inchoo receptum. Aliter & Pontanum, & Georgium Vallam libro XXXIII. expetendo-*

rum,

rum, & fugiendorum ſenſiſſe video: quibus trium antiquorum, quos nominaui, auctoritatem antepono.

INCREBESCO, *dixerim, & increbuit in præterito; non increbreſco, & increbruit. ſequor enim ſimilitudinem. nullum enim verbum huic ſimilius eſt, quam erubeſco, quod facit erubuit, in præterito: vt enim a ruber, fit rubeo, rubes; & à rubes, addita co, fit rubeſco: ſic a creber deductum eſt inuſitatum hodie verbum, crebeo crebes; vnde factum eſt crebeſco & increbeſco. non enim me mouent nigreſco, & macreſco: deducuntur enim a nigreo, & macreo: cum rubeſco a rubeo, & crebeſco, a crebeo: nemo autem negat dici, erubeſco, & erubuit: nemini igitur dubium eſſe debet, quin ſimiliter dicatur, increbeſco, & increbuit: cum, vt a ruber, rubeo, rubeſco; ſic a creber, crebeo, crebeſco, deducantur. malo enim comparationem facere inter ſimillima, & a ſimillimis deducta, cuiusmodi ſunt hæc duo verba, derivata a nominibus deſinenti-*

ſinentibus in ber , quàm inter ea, quæ paullo diſtant longius: qualia ſunt, nigreo, & macreo, ſi cum increbeſco comparentur. ideo enim recipiunt r; quia reperitur in his verbis vnde deducuntur: quam litteram non videmus eſſe in aliis verbis deſinentibus in ſco: vt palleſco, & aceſco, quæ deducuntur a palleo, palles; & aceo, aces, inuſitato verbo.

INDVTIAE. *cum t, quaſi inductæ, ſcribendum puto. Gellius etiam cum t ſcribendum exiſtimauit, cuius hæc ſunt verba libro. I. cap. XXV. Ex multis, quæ iam audiuimus, vel legimus, probabilius id, quod dicam, videtur. Indutias ſic dictas arbitramur, quaſi tu dicas, inde vti iam, pactum indutiarum eiusmodi eſt, vt in diem certum non pugnetur, nihilque incommodi detur, ſed ex eo die poſtea vti iam omnia belli iure agantur. quòd dicitur dies præfinitus, pactumque ſit, vt ante eum diem ne pugnetur; atque, is dies vbi venit, inde vti iam pugnetur: iccirco ex iis, quibus dixi, vocibus, quaſi per quem-*

quemdam coitum, & copulam, nomen indutiarum connexum eſt. Aurelius autem Opilius in primo librorum, quos Muſarum, inſcripſit, Induciæ, inquit, dicuntur, cum hoſtes interſeſe, vtrinque vtroque, alteri ad alteros impune, & ſine pugna ineunt, inde ab eo, inquit, nomen eſſe factum videtur, quaſi initus, atque introitus.

INFITIOR, *cum t. Feſtus, & libri veteres.*

IN *primis, malo, quàm imprimis, aut aliter: vt differat a ſecunda perſona verbi imprimo: cum n ante p in m mutetur.*

INTERNVNDINIVM, *non internundinum Victorinus Afer grammaticus ſcribendum præcipit, cuius hæc ſunt verba: Internundinium ſcribendum. vt enim, interlunium, & trinoctium: ita internundinium, quòd nouem dies inter ſe continuos habeat, non quòd nono die fit.*

IRRITARE, *rr geminata: quod verbum, vt ait Donatus, a canibus eſſe deductum,*

ductum, qui, reſtrictis dentibus, r litteram imitantur. libri veteres.

ISTIC, *non iſthic. libri veteres, & lapides. vide,* CLOACA.

IVCVNDVS, *non iocundus, pluris enim apud nos eſt Ciceronis auctoritas, quàm omnes & lapides, & grammatici. quamuis poteſt & a ioco deduci. Is igitur ſic libro* II. *de Finibus: Hanc iucunditatem transfer in animum. iuuare enim in vtroque dicitur, ex eoque iucundum.*

IVPITER, *vnica p. libri, & nummus argenteus Andreæ Lauretani, ſic inſcriptus,* IVPITER. CVSTOS.

IVRISCONSVLTVS, *& iureconſultus pariter dicerem. pleriſque placet, iureconſultus.*

IVRISDICTIO, *quid ſit, ipſa compoſitio declarat. nam quòd iuriſconſulti quidam recentiores, Latine expertes elegantiæ, diſtinguunt iuriſdictio, & iuriſditio, inepte faciunt: cum iuriſditio, inuſitatum apud veteres verbum ſit.*

IVVEN-

IVVENTIVS, *familia Romana. lapides Capitolini, & alii.*

K.

KAESO, *cum k, ex lapidibus Capitolinis: & cum diphthongo, ex Feſto. prænomen fuit Fabiorum, Quinctiorum, Atiliorum.*

KALENDAE, *cum k. lapides Capitolini, & libri veteres: præterea Seruius Honoratus, Terentius Scaurus, & Victorinus Afer.*

L.

LACRYMAE, *ſine adſpiratione, & cum y: vt a Græco* δάκρυον *deducatur. quod etiam libri, & lapides confirmant, in quibus eſt, lacrumæ, v pro y vſurpata: vt in Sulla, pro Sylla. Priſci tamen Romani, lachrumæ, cum adſpiratione dicebant, vt ait Gellius, libri* II. *cap.* III. *& Cicero in Oratore.*

ASPICITE. O. CIVES. SENIS. ENNI
IMAGINIS. FORMAM
HIC. VOSTRVM. PANXIT. MA-
XIMA. FACTA. PATRVM
NEMO. ME. LACRVMIS. DE-
CORET. NEQVE. FVNERA. FLETV
FAXIT

Digitized by Google

FAXIT. CVR. VOLITO. VIVVS
PER. ORA. VIRVM

LAECA, *cum ae, Porciæ gentis cognomen : libri veteres, & nummus argenteus Antonii Auguſtini, viri doctiſſimi, Epiſcopi Alliſani*, *in quo eſt*, M. PORCIVS LAECA. *& alius ornatiſſimi*, *& eruditiſſimi iuuenis, Franciſci Molini, itidem inſcriptus.*

LAELIVS, *familia Romana*, *cum ae diphthongo. lapides Capitolini.*

LAENA, *cum ae*, *genus veſtimenti. Feſtus*, *Nonius*, *& libri veteres.*

LAENAS, *cum ae, Popilliorum cognomen. lapides Capitolini.*

LAETORIVS, *cum ae*, *familia Romana. libri veteres. eſt & Plætorius*, *alia familia.*

LAEVA, *cum ae. Feſtus.*

LAEVINVS, *cum ae*, *cognomen Valeriæ gentis. libri veteres.*

LANVINVS, *libri, & lapides.*

M. Aur.

Digitized by Google

M. Aur. Aug. lib. Agillo. ſeptemtrioni. Pantomimo. ſui. temporis. Sacerdoti. Synhodi. Apollinis. paraſito Alumno. Fauſtinæ. Aug. producto. ab Imp. M. Aurel. Commodo. Antonino Pio. Felice. Auguſto. ornamentis. decurionat. decreto. ordinis. exornato & allecto. inter. iuuenes. S. P. Q. R. Lanuinus

LAPICIDINA, *malim ſcribere, quàm lapidicina, cum a cædendis lapidibus dicatur: etſi in Feſto, lapidicina, ſcriptum video.*

LEAENA, *cum ae diphthongo, a Græco* λέαινα.

LETVM, *ſine diphthongo, & ſine adſpiratione. placet enim Priſciani ſententia, qui deducit a leo, les, quo veteres vtebantur pro deleo, quòd omnia mors deleat. Appuleius quidam grammaticus deducit a luo, ideoque ſcribi vult cum ae diphthongo: quod mihi non perſuadet. Varro, & Feſtus a Græco* λήθη, *deriuatum putant. quod ſi ita eſt, cum adſpiratione*

tione ſcribi debuit, quam in antiquiſſimis libris non dum vidi: ideoque Priſciani opinionem libenter ſequor, aſſentientibus lapidibus. vide, FECVNDVS.

LIGVRRIO, *duplici rr. libri veteres.*

LIGVS, *non Ligur, cognomen Aeliæ gentis. lapides Capitolini.*

LITVS, *vnica t, Pierius ait ſcribendum, ex antiquis libris, & ex analogia, cum deducatur, a lido, ſiue lino, & ex lapidibus.*

Iam. datus. eſt. finis. vitæ. iam. pauſſa. malorum
Vobis. quas habet. hoc. gnatam. matremque. ſepulcrum
Litore. Phocaico. pelagi. vi. exanimatas
Illic. vnde. Tagus. &. nobile. flumen Hiberus
Vorſum. ortus. vorſum. occaſus fuit. alter. &. alter.
Stagna. ſub. Oceani. Tagus. & Tyrrhenica. Hiberus

Sic

Sic. etenim. duxere. olim. primordia parcæ

Vide & ſequentem dictionem.

LITTERAE, *dupliciter. libri veteres, Pandectæ Florentinæ, & lapides.*

Tu. quæ. Tarpeio. coleris. vicina tonanti

Votorum. vindex. ſemper. fortuna meorum

Accipe. quæ. pietas. ponit. ſiue. dona. merenti

Effigiem. noſtri. conſeruatiua. parentis.

Cuius. ne. taceat. memorandum littera. nomen

Cæſius. hic. idemque. Titus. primusque. vocatur

Qui. largæ. Cereris. meſſes. fruiturque. renatos

Digerit. in. pretium. cui. conſtat. fama. fideſque

Aequi. diuitias. nectit. pudor. ire per. altos

Conſuetus. portus. cura. ſtudioque laboris
Litora. qui. præſtat. feſſis. tutiſſima nautis
Notus. in. vrbe. ſacra. notus. quoque. finibus. illis
Quos. vmber. ſolcare. ſolet. quos Tuſcus. arator
Omnibus. hic. annis. votorum. more. ſuorum
Centenas. adiicit. numero. creſcente coronas
Fortunæ. ſimulachra. colens. & Apollinis. aras
Arcanumque. . . . quorum. conſentit. in. illo
Maieſtas. longæ. promittens. tempora. vitæ
Accipe. poſteritas. quod. per. tua ſæcula. narres
Hoc. poſuit. donum. quod. nec ſententia. mortis
Viuere. nec. poſuit. fatorum. ſumma. poteſtas

Sed

Sed. populi. ſaluo. ſemper. rumore manebit

LVCCEIVS, *duplici cc. libri, & lapides.*

L. LVCCEIO. L. F. TER
HIBERO
IIVIRO. ITER. Q. Q. PATRONO
SACERDOTI. SACROR
SAVADIOR
CVR. R. P. INTERAMNAT. LIRIN
EORVND. ET. PATRONO
IVDICI. SELECTO
CASSINATES. PVBL. OB. MERITA
EIVS
D. D

LVCILIVS, *unica l. libri veteres.*

LVSCINVS, *non Luſcinius, ex Plinio* lib. XI. *cap.* XXXVII. *& ex faſtis Capitolinis.*

LVTATIVS, *non Luctatius, aut Luttatius, familia Romana. lapides Capitolini, & nummus argenteus Andreæ Lauretani, & alius Alexandri Toti, ſic inſcripti*, L. LVTAT.

M.

M' *pro Manius, veteres ſcribebant, prænomen eſt, a mane deductum, vt a luce, Lucius. quo vſi ſunt Valerii, Curii, Aemilii. Aquilii, Otacilii, Pomponii, Iuuentii, Manilii, nummi duo argentei, alter Lauretani, alter Odoni, in quibus*, M'. ACILIVS. IIIVIR. VALETV. *& duo alii, alter Odoni, alter vero Molini, ſic inſcripti*, M'. CORDIVS.

MAECENAS, *Cinciorum cognomen, cum ae in prima ſyllaba. Græca conſuetudo, & lapides.*

PERMISSV. C
MAECENATIS

MAECIVS, *cum c. libri, & lapides.*

M. Mæcio. Memmio. Furio. Dalburio. Cæciliano. Placido. v. c. Pontifici maiori. auguri. publico. pr. Quiritium xv. viro. ſacris. faciundis

MAENIVS, *cum ae diphthongo. libri, & Feſtus, & lapides Capitolini.*

MAE-

MAEREO, *triſtor, cum ae. deducitur enim a marceo, teſte Varrone: quod antiqui libri confirmant.*

MAESIVS, *cum ae. libri, & lapides.*

L. Mæſio. L. F. Pol. Rufo. proc. Aug trib mil. leg. xv. Appollinaris. trib. con mil. Ital. volunt. quæſt. in. Syria. præf Fabrum.

MALLEOLVS, *gemina ll, cognomen Publiciorum. lapides Capitolini, & alii, vide*, CLOACA.

MANILIVS, *familia R. lapides Capitolini.*

MANLIVS. *lapides Capitolini, & alii, vide*, SILVANVS.

MALLIVS, *duplici ll, libri, & lapides.*

Ab. Colonia. deducta. anno. xc. N Fufidio. N. F. M. Pullio. duo. vir. P Rutilio. Cn. Mallio. cos. operum lex. II

MARCIVS, *non Martius familia. lapides Capitolini, & alii. vide*, ARRVNTIVS, CAERELLIVS, CATIVS, CA-

 RVS:

RVS: & *duo nummi argentei Andreæ Lauretani, ſic inſcripti*, MARCIA. OTACIL. SEVERA. AVG. & *alius Alexandri Toti, in quo eſt*, Q. MARC. LIBO. & *alter æreus Rinaldi Odoni, qui ſic habet ab vno latere*, MARCIANA. AVGVSTA. *ab altero vero*, FELICITAS. SACVLI. &, *Marcius vates, in antiquis libris ſemper cum c. Nam, quòd Cicero in oratione pro Balbo ſcripſit, Veterem illam ſpeciem fœderis Martiani ſemper omni ſanctiorem Marte duxerunt: in eo ad pronuntiandi potius, quàm ad ſcribendi conſuetudinem ſpectauit: cum inter Marcianum, & Martem ſimilitudo quædam ſit, & quaſi a Marte Marcianum deductum eſſe videatur: cum, re vera, a Marcus, Marcius deriuatum ſit, vt a* Quincto, *Quinctius; a Tito, Titius; a Manio Manilius: & alia nomina non pauca, a prænominibus deducta.*

MATHO, *non Mato, Pomponiorum cognomen. lapides Capitolini.*

MEMMIVS, *duplici mm. libri, & latei*

pides. vide MAECIVS. *Et nummi argentei duo Andreæ Lauretani, quorum alter,* C. MEMMIVS. IMP. *alter vero*, C MEMMIVS. C. F. QVIRINVS. MEMMIVS. AED. CERIALIA. PREIMVS FECIT. *& duo alii Aloyſii Mondellæ, in quibus eſt*, L. MEMMIVS. GAL. *item duo Matthæi Forerii, & Ioannis Mariæ ſculptoris, itidem inſcripti.*

MESSALLA, *gemina ll, cognomen Valeriorum, a Meſſana vrbe capta. Macrobius lib. 1. Saturn. & lapides Capitolini.*

METIVS, *vnica t, ex Horatii arte Poëtica. Mettius autem, duplici tt, ex nummo argenteo Rinaldi Odoni, ſic inſcripto,* METTIVS.

MINVCIVS, *cum c, familia Romana. lapides Capitolini, & alii. vide,* HANNIBAL. *ſuffragatur & Græca conſuetudo, nummusque argenteus Aloyſii Mondellæ, ſic inſcriptus,* MINVCI. C. F. ARGVRINI.

MISTVS, *non mixtus, a themate miſceo, miſcui, miſtum, ex Priſciano: nec deſunt veterum librorum exempla.*

MOECHOR, *cum oe. libri, & Græca conſuetudo.*

MOESIA, *prouincia, cum oe. lapides. vide,* ACCIVS.

MONVMENTVM, *non monimentum, vt documentum, emolumentum. libri, & lapides. vide,* HERES, TVSCIA.

MVCIVS, *non Mutius, lapides Capitolini, & Græca conſuetudo.*

MVLTA, *an mulcta ſcribendum ſit, ſi etymologiam ſequimur, obſcurum: cum, vt ait Gellius, Sabinum verbum ſit, ego aſſentior doctiſſimis viris, qui Multa, libentius quàm Mulcta, ſcribunt: cum quibus conſentiunt libri veteres, & lapides. vide,* CLOACA.

MVMMIVS, *familia Romana, gemina mm. lapides Capitolini.*

MVNATIVS, *cum t, familia Romana, libri, lapides Capitolini, & alii. vide,* BRITANNIA.

MVRE-

MVRENA, *ſine diphthongo. cognomen Liciniæ gentis. libri veteres, Græca conſuetudo, & lapides Capitolini.*

N.

NAEVIVS, *cum ae. libri, & lapides. vide*, HERES.

NAVTIVS, *cum t, familia Romana. lapides Capitolini.*

NE *dum, ſeparatim ſcribo. quia, ſicut non multi, non nulli, & non nihil, ſeparatim ſcribimus; ſic reliqua videntur ſcribenda, non nunquam, nihil dum, non dum, neq dum, ne dum.*

NEFAS, *& ſimilia, cum f. lapides. vide*, GOTHI.

NEGLIGO, *placet, non, vt in antiquis pleriſque libris, neglego, aut neclego. dicimus enim, colligo, deligo, & ſimilia.*

NEGOTIVM, *cum t, componitur enim ab otium. libri, & lapides.*

CIVIVM. ROMANORVM

QVI

QVI. MITYLENIS. NEGOTIANTVR
M. TITIO. M. F. PROCOS. PRAEF
CLASSIS. COS. DESIG. PATRONO
HONORIS. CAVSSA

NON *dum, diſiunctum ſcriberem, quod ſignificare videtur Cicero in proœmio librorum de inuentione, his verbis: Non dum diuinæ religionis, non humani officii ratio colebatur.*

NVMMVS, *duplici mm. libri veteres, & prologus Plautinæ fabulæ Trinummus.*

NVNTIVS, *cum t. libri, & Feſtus.*

O.

OBSCENVS, *ſine diphthongo. deducitur enim a ſcena, quam Græci σκήνη.*

ONVS, *ſine adſpiratione. libri veteres: quanquam non nulli libri, honus cum h: & Varro dictum putat, honos, ab honeſto honere; & honeſtus, quia honeratus. Pontanus, & Gellius lib.* II. *cap.* III. *cum h ſcribendum cenſuerunt. in hoc lapides ſequor, & conſuetudinem, cui ſeruire*

nire Orthographiam, Quinctilianus lib. I. inſtit. orat. ſic ſcriptum reliquit: Orthographia conſuetudini ſeruit: ideoque ſæpe mutata eſt. Et Victorinus Afer in libello de Orthogr. ſic: Antiquitatem poſterior conſuetudo vincit. Vide, CLOACA.

OPORTET, *vnica p. libri veteres.*

OPORTVNE, *vnica p. Feſtus,* & *libri veteres.*

OPPERIOR, *duplici pp. Feſtus,* & *libri.*

OSTIVM, *ſine adſpiratione. libri veteres.*

OTACILIVS, *non Ottacilius, aut Octacilius, familia Romana. lapides Capitolini,* & *duo nummi argentei Andreæ Lauretani, aliusque æreus Rinaldi Odoni, ſic inſcripti,* MARCIA. OTACIL. SEVERA. AVG.

OTIVM, *cum t. libri veteres,* & *Q. Papirius grammaticus plane his verbis: In his ſyllabis ſonus litteræ z immiſtus inueniri tantum poteſt, quæ conſtant t* & *i,* & *eas ſequitur vocalis quælibet, vt Ta-*

tius

tius, otia, iuſtitia, & ſimilia. Cuius ego ſententiam ſequor libentius, quàm eorum, qui, Induciæ, & ocium, cum c ſcribunt, Donati auctoritate adducti. eum enim ſcripſiſſe dicunt, Induciæ, quòd inde ocium. quod non affirmo. potuit enim &, Indutiæ, quòd inde otium. quod ſententiam meam confirmare videretur.

P.

PAEDVCEVS, *ſcribo, non Peduceus, aut Peduceius. lapides.*

MEMORIAE. CLA. FEM. L
PAEDVCEAE
IVLIANAE. MORIB. NATAL. AC
PVP. PRISCIS. INLVSTRIBVS
QVE. FEMI. COMPARANDA
QVAE. VIXIT. ANNOS
XIII. D. XLVII. CVM. MARITO
FECIT. ME. V. D. XX. L
NONIVS. VER

PAENE, *pro fere, cum ae, & ſine accentu. libri veteres, & lapides omnes. eiuſmodi*

eiusmodi ſunt, ſere, ſine, ferme, profecto, & ſimilia, quæ ſine accentu, ex antiqua conſuetudine, ſcribo.

PAENITET, *cum ae. libri veteres.*

PAENVRIA, *cum ae. libri veteres, & analogia, quòd pæne vrat.*

PAPIRIVS, *non Papyrius. lapides Capitolini.*

PAPVS, *vnica p, cognomen Aemiliorum. lapides Capitolini.*

PARICIDA, *vnica r. libri veteres.*

PARILIA, *& Palilia, dicitur, a Pale, paſtorum dea, l in r mutata: vt Cluſtumina tribus, & Cruſtumina. Victorinus Afer, Palilia, dicendum negat, & a pario deducit. quem ſequor, aſſentiente etiam kalendario vetere Romano, cum patris epiſtolis impreſſo.*

PATRICIVS, *cum c. libri, Græca conſuetudo, & lapides.*

Cn. Domitio. Sex. F. Afro. Titio Marcello. Curino. Lucano. cos. pro cos. prouinciæ. Africæ. legato. eiusdem. prouinciæ. T. vi. fratris. ſui. ſeptemuiro

ptemuiro. Epulonum. prætori. legato prouinciæ. Afr. Imp. Cæſar. Aug. præf auxiliorum. omnium. aduerſus. Germanos. donato. ab. Imp. Veſpaſiano Aug. &. T. Cæſare. Aug. F. coronis murali. vallari. aureis. haſtis. puris. III vexillis. II. adlecto. inter. patricios prætori. tr. pl. quæſt. pro. præt. prouinciæ. Afric. mil. leg. v. Claud. IIII uir. viarum. curandarum. patrono

PAVLLVM, & *paullulum, ll geminata, vt ſenſit Terentius Scaurus in libello de Orthographia, cuius hæc ſunt verba: Sine dubio peccant, qui, paulum, & paululum, per vnum l ſcribunt, cum alioqui prima poſitio eius duplici hac littera enuntietur, pollum, & poſillum. Ego, paullum a parum deductum puto, per diminutionem. libri, & lapides.*

HOSPES. QVOD. DEICO. PAVLLVM. EST. ASTA. AC. PELLICE

PAVLLVS, *ll geminata, cognomen Aemiliæ gentis. lapides Capitolini, & alii, vide,* ANNAEVS. & *nummus argenteus*

teus Andreæ Lauretani, & *alius Aloyſii Mondellæ*, *in quibus eſt*, PAVLLVS LEPIDVS. CONCORDIA. PAVLLVS. TER.

PEDIVS, *non Pædius*, *familia Romana*, *libri*, *poetæ*, *lapides Capitolini*, & *alii*.

PENITVS, *non pænitus*, *vt video ſcriptum eſſe in quibusdam antiquis libris*. *poetæ enim primam corripiunt*.

PENNVS, *duplici nn*, *cognomen Iuliæ gentis*. *libri veteres*, & *lapides Capitolini*.

PERPERNA, *non Perpenna*, *cognomen familiæ Romanæ*. *lapides Capitolini*, & *alii*.

DIS. MANIBVS
SEXTI. PERPERNAE
FIRMI
VIXI. QVEMADMODVM. VOLVI
QVARE. MORTVVS
SIM. NESCIO

PETILLIVS, *ll geminata*, *familia Romana*. *lapides Capitolini*, & *nummi duo*

argentei Andreæ Lauretani, aliusque Rinaldi Odoni, ſic inſcripti, L. PETILLIVS CAPITOLINVS.

PETTIVS, *duplici tt, lapides.*

N. PETTIO. N. F
GAL. RVFO
IIVIRO. Q. ALIMENT
CVR. PEC. PVBLICAE
CVRATORI. FRVMENT
CVLTORES. IOVIS
OB. MERITA. EIVS
L. D. D. D

PIRREAVS, *cum ae diphthongo in ſecunda ſyllaba. Græca conſuetudo.*

PLAETORIVS, *cum ae, familia Romana. libri, & lapides.*

IOVI. CONSERVATORI. ET
IVNONI. SANCTAE. SACRVM
C. PLAETORIVS. C. F. STEL
PHOEBVS. VIVIR. AVGVSTAL
SODAL. TRAIANAL. ET
HADRIANAL. IIIIVIR. QVINQVEN
PATR. IVVEN. TREBVL
MVTVST. VOT. SOL. LIB. MER

item

item quattuor nummi argentei Andreæ Lauretani, quorum alter, M. PLAETORIVS. CEST. IMP. *ſecundus,* M. PLAETORIVS. AED. CVR. EX. S. C. *tertius,* M. PLAETORIVS. CEST. EX. S. C *quartus & ultimus,* M. PLAETORIVS M. F. AED. CVR. *& alius Matthæi Forerii, cum iisdem litteris.*

PLANCIANVS, *cum c, deductum a Plancia gente. nummus argenteus Andreæ Lauretani, ſic inſcriptus,* CN. PLANCIAN. AED. CVR.

PLAVTIVS, *cum t, familia Romana. libri, & lapides Capitolini, & nummi duo argentei Andreæ Lauretani, quorum alter,* A. PLAVTIVS. AED. CVR. EX S. C. *alter,* L. PLAVTIVS. *& alius Io. Mariæ Sculptoris, ſic inſcriptus,* C PLAVTIVS. PLANCVS. *& alius Matthæi Forerii, cum his litteris,* A. PLAVTIVS. AED. CVR. EX. S. C.

POENA, *cum oe ſcribo, ex quibusdam antiquis libris, & lapidibus, Græcaque conſuetudine.*

Licet. formam. diſpoſitionis. acta contineant. ad. fidem. tamen. geſtorum. plenius. memoriæ. tradendam fabulam. placuit. adfigi. quæ. publicaret. ordinem. rerum. quom. Suarios videremus. damnis. adfectos. &. eos etiam. ordines. qui. Suariam. faciunt prouidimus. his. leuamen. ex. titulo canōnico. vinario. vt. vigintiquinque millia. amphorum. annua. conſequantu. ſub. ea. diuiſione. vt. duæ. partes Suariis. tertia. vero. his. ordinibus. ſufficiat. qui. Suariam. recognoſcunt. ita. ut iidem. ordines. iuxta. conſuetudinem tam. proprium. quod. appellatur. quam annonis. exſoluant. &. moderatione. adhibita. perinde. a. poſſeſſore. ſuſcipiant atque. accipere. ſunt. ſoliti. antiquo more. præeunte. interdicentes. ne. inormia. illa. indebitaque. preſtentur. quæ tam tribunus. quam. patroni. diuerſi. & varia. conſequebantur. officia. contra quod. interdictum. ſi. qui. auſi. fuerint de. communi. largiri. &. ſcribæ. quidem. ceterique. pœnæ. ſubiaceant

POENI,

POENI, *cum oe. lapides Capitolini.*

POETELIVS, *cum oe. lapides Capitolini, & alii.*

POLLA, *duplici ll, deductum a Paulla. libri veteres.*

POLLIO, *ll geminata, cognomen Aſiniæ gentis. lapides.*

L. IVNIO. L. F. SABATI-
NA. POLLIONI. AV-
ROMATARIO. A. VIC
PVBLIC. VIX. ANN
XLVIII
L. IVNIVS. L. F. SYN-
AVIVS. AROMAT
FRATRI. OPTIMO. PIENTIS-
SIMO. FEC

POMERIVM, *ſine diphthongo. libri, & lapides. vide*, AVCTOR.

POPILLIVS, *ll geminata. lapides Capitolini & alii.*

POPLICOLA, *non Publicola*, P. *Valerii cognomen, lapides Capitolini. Liuius etiam lib.* II. *huius pronominis cauſſam ponit, quaſi a populo coleretur.*

POPPAEVS, *gemina pp*, & *cum ae diphthongo. libri*, & *lapides Capitolini.*

PORCIVS, *cum c*, *familia Romana, a porco; vt ab aſino*, *Aſinius*; *ab oue, Ouius; a gallo, Gallius. libri. lapides Capitolini*, & *alii*: & *nummus argenteus Antonii Auguſtini*, & *alius Franciſci Molini*, *ſic inſcripti*, M. PORCIVS. LAECA.

POSTVMIVS, *familia*, & *Poſtumus, cognomen*, *ſine adſpiratione*, *contra etymologiam. lapides Capitolini*, & *alii. vide*, CONIVX. & *nummi tres argentei Andreæ Lauretani*, *quorum alter*, POSTVMIVS, Q. F. AVG. *alter*, A. POSTVMIVS. COS. & *alius Matthæi Fererii*, & *duo Rinaldi Odoni*, *itidem inſcripti. tertius Lauretani*, *in quo eſt*, A. POSTVMIVS. A. F. ALBINVS. BRVTI. F. COS.

PRAESERTIM, *cum ae. libri veteres.*

PRAEMEFERO, *præſefers*, *præſefert*, *vnica dictione ſcribo: quanquam ex tribus*

tribus componatur. vſu enim in vnam tranſiit: ſicuti quemadmodum, quamobrem, & ſimilia.

PRENSVS, *non prehenſus*, *Terentius Scaurus præcipit ſcribendum: quòd deducatur a prendo, non prehendo.*

PRO, *ſine adſpiratione: vt, Pro Iupiter. Feſtus.*

PROCONSVL, *vnico verbo ſcribendum, licet exiſtimare; cum Suetonius, & Plinius, Proconſulatus; Gellius, Proconſulare, vnico verbo dixerint. Veteres contrahebant*, PRO. COS *itaque ſcriptum in lapidibus Capitolinis, & aliis, animaduerti. quæ ſcribendi ratio moleſtas grammaticorum quæſtiones vitabat. librarii poſtea, alii, proconſul; variatis caſibus: alii ſemper, Proconſule, produxerunt. ego libenter antiquorum conſuetudinem imitarer; ne cum alterutra parte, ſui quaſi iuris poſſeſſionem tenente, litigare neceſſe habeam. quòd ſi alterutram ad partem cogar inclinare, libentius ſcripſerim, Proconſul, proconſulis, proconſuli,*

ſuli, & quæ ſequuntur. in quo me valde mouet ſimilitudo, cum, abnepos, & pronepos, non, ab nepote, vel, pro nepote, omnes dicant. quòd ſi hoc conceditur, (nec diſſentire quenquam video,) valeat eadem ratio in proconſul, & proprætor, & ſimilibus. Veteres autem non modo, PRO. COS, *ſed etiam*, P. Q. *Pro, Populusque, ſeparatim ſcribant; quod nos vnico verbo ſcribere omnes conſueuimus. Nec me mouet exemplum illud in oratione, vt opinor, pro lege Manilia, cum* L. *Philippo dixit, ſe mittere Pompeium ad bellum Mithridaticum, non pro conſule, ſed pro conſulibus. reſpexit enim ad originem compoſitionis, & ad ſignificationem nominis, non ad vſum ſcribendi, aut loquendi.*

PROCILIVS, *non Porcilius. libri, & nummus argenteus Aloyſii Mondellæ, in quo eſt*, L. PROCILI. F.

PROELIVM, *cum oe, lapides Capitolini, & alii. apud Feſtum tamen cum ae. ſed Capitolinis lapidibus in hoc magis tribuo.*

PRO-

PROSCENIVM, *ſine diphthongo. deducitur enim a ſcena.*

PVBLICIVS & *Poblicius, in antiquis lapidibus inuenio: cum tamen, eandem ſignificari gentem, minime dubitem. ſed quia veteres, primum, Poblius, deinde, Publius, hinc & Poblicius, & Publicius, deducta ſunt. lapides Capitolini, & nummus argenteus Io. Andreæ Aueroldi, & alius Io. Mariæ Sculptoris, & alius Matthæi Forerii, & alius Alexandri Toti, Poblicius, habent. mihi poſterior conſuetudo, quæ ſuauitatem in pronuntiando quæſiuit, magis placet: quam confirmat nummus argenteus Andreæ Lauretani, & lapides.*

ATTIAE. FORTVNATAE
PVBLICIVS
CONIVGI. INCOMPARAB

PVBLILIVS, *non, Poblilius, familia. lapides Capitolini, & alii: etſi iidem lapides paullo poſt,* POBLILIVS, *habeant.*

Q.

Q. ſcribebant veteres, cum copulantem particulam, que, ſignificarent: quod & lapides Capitolini, qui &, que producte habent, diſiunctam vtramque ab antecedenti verbo: & alii plane teſtantur. vide, ARRVNTIVS, CAERVLEVS, CATIVS, CLOACA, CONIVX, CONSVMO, HECATE, LITVS, PAEDVCEVS, QVATTVOR, SILVANVS, SOBOLES, TIRO, VETTIVS.

QVAMOBREM, *quemadmodum, ſicut, ſicuti, velut, veluti, quamprimum, quamplurimum, quamplures, quamdoctiſſimus, perbelle, perdocte, admodum, propterea, & ſimilia vnica dictione ſcribo: quæ, cum ſint compoſita, vſu tamen in vnam naturam coierunt. libri, & lapides.*

QVATTVOR, *duplici tt. libri, & lapides.*

Priſcus. manumiſſus. ad. conſilium procuratorio. nom. apud. Domitianum. in. ſecundum. cos. exercuit. decurias

curias. duas. Victoria. conſulares. C Cornelio. Priſco. F. habenti. equum publicum. Corneliæ. Zoſimæ. matri eius. habentibus. quattuor. liberorum beneficio. Cæſaris. libertis. libertabus poſteriſque. ſuis. eorumque

QVIDQVID, *& quidquam, non quicquid, aut quicquam. dicimus enim, quodque, & quidque. quanquam video etiam in verbo, acquiro d in c mutari. Sed hæc non ſatis firma ratio videtur: cum ſcriptum etiam in antiquiſſimis monumentis animaduerterim, adquiro: etſi, acquiro, ſcribam. Accedit illa ratio, quòd in quiſquis, a quo quidquid deducitur, nullam litteram mutamus. nec dici poteſt in quidquid, ideo mutari d in c, vt pronuntiatio leniatur. nam mihi quidem ſonus aliquando aſperior videtur in quicquid, quàm in quidquid. confirmant noſtram opinionem Quinctilianus, libri, & lapides.*

QVINCTVS, *Quinctius, Quinctilius, Quinctilianus, & Quinctilis, cum ct, ſcribo,*

bo, ſecutus lapides Capitolinos, & alios. etſi quidam lapides ſine c. admonet enim etymologia, vt quemadmodum a relinquo, relictus; a coquo coctus; ſic a quinque, quinctus, deriuemus.

QVO MODO, *& quoquo modo, & ſimilia, quis dubitet ſeparatim ſcribenda eſſe? ſicuti etiam ſcribitur, quodam modo. eiusdem generis ſunt, ſi quis, priusquàm, poſtea quàm, ante quàm, iam pridem, iam dudum, iam diu, hoc eſt, id eſt, propterea quòd. quod libri, & lapides confirmare videntur. vide,* CLOACA.

QVOTIDIE, *quod componitur ex quoto die, cur non ſcribam cum antiquis? Quinctilianus enim ætate ſua cotidie dictum ſignificat. verum in hoc vetuſtiorum conſuetudinem magis probo. alioqui, vt, cotidie, ſic & dicendum eſſet, cotannis, quod ineptum & contra conſuetudinem eſſet.*

R.

RELIGIO, *vnica l. Feſtus*, & *lapides. vide*, CLOACA, *poetæ addunt l, vt producatur prima ſyllaba, quæ breuis natura eſt.*

RELIQVIAE, *vnica l. ſit enim a reliquo. poetæ addunt l, vt prima ſyllaba producatur. alioqui locum in carmine non haberet. lapides.* TROPHIMIANVS RELIQVIAE. PVERI. QVONIAM PHRYGII. PASTORIS. VIXIT. ANNIS. DVODECI. E. S. S. ENIS. NAM TERTIVM. ABSTVLIT. ILLVM.

REPREHENDO, *ſine diphthongo, cum adſpiratione, contra veteres libros. corripitur enim in ſecunda ſyllaba apud poetas.*

RETVLIT, *in ſoluta oratione: Rettulit, in carmine. nam natura ſua, cum deducatur a refero, facit retuli. ſed poetæ addunt t, ad producendam primam ſyllabam, ſicut addunt l in Relligio,* & *Relliquiæ.*

liquiæ. Rettulit tamen duplici tt, eſt in Capitolino Marcelli triumpho.

RHAETI, *populi, cum ae, diphthongo. libri Græci.*

ROMILIVS, *non Romulius, familia Romana. libri veteres.*

RVFVS, *Rufinus, & Rufinianus, vnica f. lapides. vide*, MAESIVS, PETTIVS SILVANVS, *& ſex nummi argentei Andreæ Lauretani. in primo eſt*, RVFVS IIIVIR. *in ſecundo*, RVFVS. *in tertio*, RVFVS. S. C. *in quarto*, Q. POM. RVFVS. COS. *in quincto*, POMPEIVS RVFVS. COS. *in ſexto*, SERVILIVS RVFVS. *& tres item argentei Rinaldi Odoni, duo ſic inſcripti*, RVFVS. IIIVIR *tertius autem*, Q. POMPEI. Q. F. RVFVS. COS.

S.

SAECVLVM, *cum ae. nummus æreus Rinaldi Odoni, ſic inſcriptus ab vno latere*, MARCIANA. AVGVSTA. *ab altero*

tero vero, FELICITAS. SAECVLI. *Feſtus*, & *lapides.*

Cloeliæ. Claudianæ. v. v. Maximæ. a diis. electæ. mer.to. quam. ſibi. talem antiſtitem. numen. Veſtæ. reſeruare voluit. Clœlia. Neruiana. ſoror. cum Pierio. coniuge. ac. liberis. ſuis. orantes. vt. per. tot. ſæcula. facere. dii. permittant

Vide etiam, LITTERAE.

Quidam a ſequendo deduxerunt, quòd ſequatur ſe, atque in ſe reuoluatur. Varro a ſene deriuat, quòd longiſſimum ſpatium ſeneſcendorum hominum id putauerunt. vtrocumque modo corripi ſyllabam neceſſe videbatur. ideo veteres addiderunt a, vt fieret diphthongus.

SALLIVS, *duplici ll. lapides. vide*, TVTELLARIVS.

SALLVSTIVS *l geminata. libri*, & *ladides.*

Genio. Cœli. Herodian. prægustator diui. Auguſti. idem. poſtea. Villicus. in hortis

hortis. Salluſtianis. deceſſit. non. Auguſtis. M. Cocceio. Nerua. C. Vibio Rufino. cos. Iulia. prima. patrono. ſuo

SCAEVVLA, *non Scæuola, Muciæ gentis cognomen. lapides Capitolini.*

SCENA, *ſine diphthongo. libri, & Græca conſuetudo.*

SEPTEMTRIO, *cum m, non cum n. libri, & lapides. vide,* LANVINVS.

SEPVLCRVM, *ſine adſpiratione: fit enim a ſupino ſepultum, ſepulcrum: vt a ſimulatum fit ſimulacrum: ab inuolutum inuolucrum: a fultum fulcrum: a lauatum lauacrum: ab ambulatum ambulacrum, mutata t in c, & addita r. ſunt omnino lapides, libri, Gellius, Pontanus, & Georgius Valla, qui aliter ſenſerunt: ſed aperta nimis etymologia eſt: & Seruius in* III. *Georg. ait, veteres ſcripſiſſe, ſepulcbrum; poſt, abiectam eſſe adſpirationem. eius verba ſunt hæc: Tria veteres habebant nomina, in quibus c litteram ſequeretur adſpiratio, ſepulcbrum, orcbus,*

orchus, pulcher: e quibus pulcher tantum hodie adſpirationem: Quid apertius? nec tamen deſunt lapides, in quibus ſine adſpiratione ſcriptum ſit. vide, LITVS.

SEQVVNTVR, *non, vt quidam libri, & lapides, ſecuntur. dicimus enim, ſequor, & ſequens, & ſequela: in ſupino tamen, ſecutum, vitandæ aſperitatis gratia.*

SERRANVS, *duplici rr, Atiliorum cognomen: etſi deducatur a ſerendo. lapides Capitolini.*

SESTIVS, *non Sextius, cum eſt patricia familia. lapides Capitolini, & nummus argenteus Andreæ Lauretani, in quo eſt,* L. SESTIANVS. PRO. QV.

SEXTILIS, *menſis, non Seſtilis. lapides Capitolini.*

SEXTILIVS, *non Seſtilius, familia Romana. lapides.*

Sofronia. Ɔ. L. tertia. ſibi. & P. Sextilio. primo. haruſpici. ſeuiro. Aquini &. ſuis. in. fr. P. XII. in agr. P. XII.

SEXTIVS, *non Seſtius, cum eſt plebeia familia. lapides Capitolini, & Græca conſuetudo.*

SICA, *familia Romana, vnica c. libri veteres.*

SIDERA, *non ſydera. libri veteres, & etymologia. deducitur enim, vt arbitror, ab inſidendo: & lapides. vide,* CONIVX.

SIGILLATIM, *non ſingillatim, a ſigillum. libri veteres.*

SILANVS, *non Syllanus, cognomen Iuniorum. libri, & lapides Capitolini: & duo nummi argentei, vnus Andreæ Lauretani, alter Alexandri Toti, ſic inſcripti,* D. SILANVS. L. F. XXIX.

SILVA, *cum i, non cum y. omnis antiquitas. Alii ſcribunt cum y, deducentes a Græco, ὕλη: contra libros, lapideſque omnes.*

CASTR. PRAET
L. SILVINI
HELPIDIANI

SIL-

SILVANVS, *cognomen Plautiorum. libri veteres, & lapides.*

Fl. Maniliæ. v. v. Max. cuius. egre. giam. ſanctimoniam. &. venerabilem morum. diſciplinam. in. Deos. quoque. peruigilem. adminiſtrationem. ſenatus. laudando. comprobauit. Aemilius. frater. &. Rufinus. frater. &. Flauii. Siluanus. Eireneus. ſororis. filii. a militis. ob. eximiam. erga. ſe. pietatem. præſtantiam. que

SIMILLIMVS, *gemina ll, vt ſyllaba producatur. alioqui enim corriperetur. poetæ.*

SINCERVS, *cum i, non cum y. libri veteres.*

SIQVIDEM, *coniunctum ſcribo. quod indicat Ouidii verſus,*

Quæ mihi ventura eſt, ſiquidem eſt ventura ſenectus.

Nam ſi, cum non eſt compoſitum, producitur. eiusdem generis ſunt, quare, quamobrem, poſtea, propterea, ideo, ſanequam, valdequam, præterquam, quilibet, quivis, & ſimilia.

SOBOLES, *largior conſuetudini, auribus indulgenti, cui & Cicero ipſe plurimum tribuit, vt in Oratore legimus: licet antiquiores libri habeant, ſuboles, & cum libris lapides aliquot conſentiant: vt omittam ſatis apertam compoſitionem, ex ſub, & oleſco.*

Difficilis. quondam. dominis. parere. ſerenis
Iuſſus. &. extinctis. palmam. portare. tyrannis
Omnia. Theodoſio. cedunt. ſobolique. perenni
Ter. denis. ſic. victus. ego. domitusque. diebus
Iudice. ſub. Proclo. ſum. . . . S. ad auras

SOLICITVS, *vnica l. libri, lapides. vide*, EPISTOLA. *Feſtus. quòd, ſolicitare, ſit ſolo citare, id eſt, ex ſuo loco mouere. &; quia prima ſyllaba, vt in ſolum, breuis erat, ideo poetæ addiderunt l, vt in Relligio, Relliquiæ, & Rettulit.*

SO-

SOLLEMNE, *non ſolenne habent libri, Feſtus,* & *lapides. vide,* BAETHICA. *Analogia ſolenne videtur probare. eſt enim a ſolo anno:* & *perenne dicimus non peremne: quod itidem ab anno componitur. in hoc tamen plus antiquitati demus, quam analogiæ.*

SOLLERS, *duplici ll. libri veteres.*

SOLLISTIMVM, *duplici ll. libri,* & *Feſtus.*

SPIRITALIS, *non ſpiritualis. libri veteres.*

SQVALEO, *vnica l, a ſquama deductum. libri veteres.*

SQVAMA, *vnica m. libri veteres.*

SVFENAS, *vnica f. nummi duo argentei. vnus Andreæ Lauretani, alter Matthæi Forerii, ſic inſcripti,* SVFENAS. S. C.

SVLLA, *non Sylla, habent lapides Capitolini. poſterior tamen conſuetudo, vt ego arbitror, Sylla maluit; vt etiam friges, non fruges,* & *ſimilia: de qua* & *Cicero in Oratore.*

SVLPICIVS, *cum c. libri veteres, Græca conſuetudo, lapides Capitolini, & alii: & nummus argenteus Aloyſii Mondellæ, ſic inſcriptus*, C. SVLPICI. C. F.

SVPELLEX, *vnica p. libri veteres, & poetæ, qui primam corripiunt.*

SVPREMVS, *vnica p. prima enim apud poetas corripitur.*

SYNHODVS, *cum y, & adſpiratione, a Græco, vt Methodus. lapides. vide,* LANVINVS.

T.

TAEDET, *cum ae. libri veteres.*

TENSA, *ſine adſpiratione. Feſtus, & Pedianus, qui deducit a tendendo.*

TENTO, *non tempto, ex analogia. frequentativum enim eſt a teneo. in quo diſſentio a quibusdam antiquis libris, ſicut & ab iis, qui, Sepulchrum.*

TERCENTVM, *non trecentum, & ſimilia libentius ſcriberem, ratione habita compoſitionis.*

THE-

THESAVRVS, *deductum a Græco, θησαυρὸς, perſpicue conſtat: itaque quibuſdam libris non aſſentior, in quibus video ſcriptum eſſe, Thenſaurus. de quo etiam diximus in verbo, Quoties.*

THORIVS, *cum adſpiratione. nummus argenteus Alexandri Toti, in quo eſt,* THORIVS BALBVS. I. S. M. R. *& alius Rinaldi Odoni, itidem inſcriptus.*

TILLIVS, *Cimber, percuſſor Cæſaris, non Tullius. libri veteres, & Græca conſuetudo.*

TINGVO, *non tingo, vnde extinguo. libri veteres.*

TIRO, *non Tyro: nouus miles. libri, & lapides.*

Iuſſu. mandatuue. P. R. cos. Imp. trib. mil. Tiron. commiliton. armate quiſquis. es. manipulariæ. ve. centurio turmę. ve. legionariæ. hic. ſiſtito. vexillum. ſinito. arma. deponito. nec. citra. hunc. amnem. Rubiconem. ſigna arma. exercitum. commeatum. ve. traducito. ſi. quis. ergo. huiusce. iuſſionis

liquiæ. Rettulit tamen duplici tt, eſt in Capitolino Marcelli triumpho.

RHAETI, *populi, cum ae, diphthongo. libri Græci.*

ROMILIVS, *non Romulius, familia Romana. libri veteres.*

RVFVS, *Rufinus, & Rufinianus, vnica f. lapides. vide*, MAESIVS, PETTIVS SILVANVS, *& ſex nummi argentei Andreæ Lauretani. in primo eſt*, RVFVS IIIVIR. *in ſecundo*, RVFVS. *in tertio*, RVFVS. S, C. *in quarto*, Q. POM. RVFVS. COS. *in quinto*, POMPEIVS RVFVS. COS. *in ſexto*, SERVILIVS RVFVS. *& tres item argentei Rinaldi Odoni, duo ſic inſcripti*, RVFVS. IIIVIR *tertius autem*, Q. POMPEI. Q. F. RVFVS. COS.

S.

SAECVLVM, *cum ae. nummus æreus Rinaldi Odoni, ſic inſcriptus ab vno latere*, MARCIANA. AVGVSTA. *ab al-*

tero

tero vero, FELICITAS. SAECVLI. *Feſtus*, *&* *lapides.*

Cloeliæ. Claudianæ. v. v. Maximæ. a diis. electæ. mer.to. quam. ſibi. talem antiſtitem. numen. Veſtæ. reſeruare voluit. Clœlia. Neruiana. ſoror. cum Pierio. coniuge. ac. liberis. ſuis. orantes. vt. per. tot. ſæcula. facere. dii. permittant

Vide etiam, LITTERAE.

Quidam a ſequendo deduxerunt, quòd ſequatur ſe, atque in ſe reuoluatur. Varro a ſene deriuat, quòd longiſſimum ſpatium ſeneſcendorum hominum id putauerunt. vtrocumque modo corripi ſyllabam neceſſe videbatur. ideo veteres addiderunt a, vt fieret diphthongus.

SALLIVS, *duplici ll. lapides. vide*, TVTELLARIVS.

SALLVSTIVS *l geminata. libri*, *&* *ladides.*

Genio. Cœli. Herodian. prægustator diui. Auguſti. idem. poſtea. Villicus. in hortis

hortis. Salluſtianis. deceſſit. non. Auguſtis. M. Cocceio. Nerua. C. Vibio Rufino. cos. Iulia. prima. patrono. ſuo

SCAEVVLA, *non Scæuola, Muciæ gentis cognomen. lapides Capitolini.*

SCENA, *ſine diphthongo. libri, & Græca conſuetudo.*

SEPTEMTRIO, *cum m, non cum n. libri, & lapides. vide,* LANVINVS.

SEPVLCRVM, *ſine adſpiratione: fit enim a ſupino ſepultum, ſepulcrum: vt a ſimulatum fit ſimulacrum: ab inuolutum inuolucrum: a fultum fulcrum: a lauatum lauacrum: ab ambulatum ambulacrum, mutata t in c, & addita r. ſunt omnino lapides, libri, Gellius, Pontanus, & Georgius Valla, qui aliter ſenſerunt: ſed aperta nimis etymologia eſt: & Seruius in* III. *Georg. ait, veteres ſcripſiſſe, ſepulchrum; poſt, abiectam eſſe adſpirationem. eius verba ſunt hæc: Tria veteres habebant nomina, in quibus c litteram ſequeretur adſpiratio, ſepulchrum, orchus,*

orcbus, pulcher: e quibus pulcher tantum hodie adſpirationem: Quid apertius? nec tamen deſunt lapides, in quibus ſine adſpiratione ſcriptum ſit. vide, LITVS.

SEQVVNTVR, *non, vt quidam libri, & lapides, ſecuntur. dicimus enim, ſequor, & ſequens, & ſequela: in ſupino tamen, ſecutum, vitandæ aſperitatis gratia.*

SERRANVS, *duplici rr, Atiliorum cognomen: etſi deducatur a ſerendo. lapides Capitolini.*

SESTIVS, *non Sextius, cum eſt patricia familia. lapides Capitolini, & nummus argenteus Andreæ Lauretani, in quo eſt,* L. SESTIANVS. PRO. QV.

SEXTILIS, *menſis, non Seſtilis. lapides Capitolini.*

SEXTILIVS, *non Seſtilius, familia Romana. lapides.*

Sofronia. Ↄ. L. tertia. ſibi. & P. Sextilio. primo. haruſpici. ſeuiro. Aquini &. ſuis. in. fr. P. XII. in agr. P. XII.

SEXTIVS, *non Seſtius, cum eſt plebeia familia. lapides Capitolini, & Græca conſuetudo.*

SICA, *familia Romana, vnica c. libri veteres.*

SIDERA, *non ſydera. libri veteres, & etymologia. deducitur enim, vt arbitror, ab inſidendo: & lapides. vide,* CONIVX.

SIGILLATIM, *non ſingillatim, a ſigillum. libri veteres.*

SILANVS, *non Syllanus, cognomen Iuniorum. libri, & lapides Capitolini: & duo nummi argentei, vnus Andreæ Lauretani, alter Alexandri Toti, ſic inſcripti,* D. SILANVS. L. F. XXIX.

SILVA, *cum i, non cum y. omnis antiquitas. Alii ſcribunt cum y, deducentes a Græco, ὕλη: contra libros, lapideſque omnes.*

CASTR. PRAET
L. SILVINI
HELPIDIANI

SIL-

SILVANVS, *cognomen Plautiorum. libri veteres, & lapides.*

Fl. Maniliæ. v. v. Max. cuius. egregiam. ſanctimoniam. &. venerabilem morum. diſciplinam. in. Deos. quoque. peruigilem. adminiſtrationem. ſenatus. laudando. comprobauit. Aemilius. frater. &. Rufinus. frater. &. Flauii. Siluanus. Eireneus. ſororis. filii. a militis. ob. eximiam. erga. ſe. pietatem. præſtantiam. que

SIMILLIMVS, *gemina ll, vt ſyllaba producatur. alioqui enim corriperetur, poetæ.*

SINCERVS, *cum i, non cum y. libri veteres.*

SIQVIDEM, *coniunctum ſcribo. quod indicat Ouidii verſus,*

Quæ mihi ventura eſt, ſiquidem eſt ventura ſenectus.

Nam ſi, cum non eſt compoſitum, producitur. eiusdem generis ſunt, quare, quamobrem, poſtea, propterea, ideo, ſanequam, valdequam, præterquam, quilibet, quivis, & ſimilia.

SOBOLES, *largior conſuetudini, auribus indulgenti, cui & Cicero ipſe plurimum tribuit, vt in Oratore legimus: licet antiquiores libri habeant, ſuboles, & cum libris lapides aliquot conſentiant: vt omittam ſatis apertam compoſitionem, ex ſub, & oleſco.*

Difficilis. quondam. dominis. parere. ſerenis
Iuſſus. &. extinctis. palmam. portare. tyrannis
Omnia. Theodoſio. cedunt. ſobolique. perenni
Ter. denis. ſic. victus. ego. domitusque. diebus
Iudice. ſub. Proclo. ſum. . . . S. ad auras

SOLICITVS, *vnica l. libri, lapides.* *vide*, EPISTOLA. *Feſtus. quòd, ſolicitare, ſit ſolo citare, id eſt, ex ſuo loco mouere. &, quia prima ſyllaba, vt in ſolum, breuis erat, ideo poetæ addiderunt* l, *vt in Relligio, Relliquiæ, & Rettulit.*

SO-

SOLLEMNE, *non ſolenne habent libri, Feſtus, & lapides. vide*, BAETHICA. *Analogia ſolenne videtur probare. eſt enim a ſolo anno: & perenne dicimus non peremne: quod itidem ab anno componitur. in hoc tamen plus antiquitati demus, quam analogiæ.*

SOLLERS, *duplici ll. libri veteres.*

SOLLISTIMVM, *duplici ll. libri, & Feſtus.*

SPIRITALIS, *non ſpiritualis. libri veteres.*

SQVALEO, *vnica l, a ſquama deductum. libri veteres.*

SQVAMA, *vnica m. libri veteres.*

SVFENAS, *vnica f. nummi duo argentei. vnus Andreæ Lauretani, alter Matthæi Forerii, ſic inſcripti*, SVFENAS. S. C.

SVLLA, *non Sylla, habent lapides Capitolini. poſterior tamen conſuetudo, vt ego arbitror, Sylla maluit; vt etiam friges, non fruges, & ſimilia: de qua & Cicero in Oratore.*

SVLPICIVS, *cum c. libri veteres, Græca conſuetudo, lapides Capitolini, & alii: & nummus argenteus Aloyſii Mondellæ, ſic inſcriptus*, C. SVLPICI. C. F.

SVPELLEX, *vnica p. libri veteres, & poetæ, qui primam corripiunt.*

SVPREMVS, *vnica p. prima enim apud poetas corripitur.*

SYNHODVS, *cum y, & adſpiratione, a Græco, vt Methodus. lapides. vide*, LANVINVS.

T.

TAEDET, *cum ae. libri veteres.*

TENSA, *ſine adſpiratione. Feſtus, & Pedianus, qui deducit a tendendo.*

TENTO, *non tempto, ex analogia. frequentativum enim eſt a teneo. in quo diſſentio a quibusdam antiquis libris, ſicut & ab iis, qui, Sepulchrum.*

TERCENTVM, *non trecentum, & ſimilia libentius ſcriberem, ratione habita compoſitionis.*

THE-

THESAVRVS, *deductum a Græco,* θησαυρὸς, *perſpicue conſtat: itaque quibuſdam libris non aſſentior, in quibus video ſcriptum eſſe, Thenſaurus. de quo etiam diximus in verbo, Quoties.*

THORIVS, *cum adſpiratione. nummus argenteus Alexandri Toti, in quo eſt,* THORIVS BALBVS. I. S. M. R. *&* *alius Rinaldi Odoni, itidem inſcriptus.*

TILLIVS, *Cimber, percuſſor Cæſaris, non Tullius. libri veteres, & Græca conſuetudo.*

TINGVO, *non tingo, vnde extinguo. libri veteres.*

TIRO, *non Tyro: nouus miles. libri, & lapides.*

Iuſſu. mandatuue. P. R. cos. Imp. trib. mil. Tiron. commiliton. armate quisquis. es. manipulariæ. ve. centurio turmę. ve. legionariæ. hic. ſiſtito. vexillum. ſinito. arma. deponito. nec. citra. hunc. amnem. Rubiconem. ſigna arma. exercitum. commeatum. ve. traducito. ſi. quis. ergo. huiusce. iuſſionis

aduerſus. præcepta. fecerit. adiudicatus. eſto. hoſtis. P. R. ac. ſi. contra. patriam. arma. tulerit. penatesque. e. ſacris. penetralibus. aſportauerit. S. P. Q R. ſanctio. plebiſciti. . . . vltra. hos fines. arma. ac. ſigna. proferre. liceat nemini

TITIVS, *cum t. lapides. vide*, PATRICIVS.

TRANSFERO, *& deriuata, cum ns ſcribo, ratione habita compoſitionis, & veterum librorum auctoritate.*

TRIVMPHO, *cum ph, non cum f, vt quidam putant. Feſtus, Cicero, libri, & lapides. vide*, ANNAEVS, HANNIBAL, TVTELLARIVS.

TVSCIA, *ſine adſpiratione. libri, & lapides.*

Betitio. perpetuo. Arzygio. V. C conſulari. Tuſciæ. &. Vmbr. ob. ſingularia. eius. erga. prouinciales. beneficia &. ob. moderationem. pro. documento. etiam. poſteris. relinquendam. aeternam. ſtatuæ. monumentum. Tuſci

&. Vm-

&. Vmbri. patrono. præſtantiſſimo collocarunt

TVTELLARIVS, *libri, & lapides.*
C. Sallio. Ariſtæneto. V. C. ſeptemuiro. Epulonum. ſodali. Auguſtali. iuridico. per. Picenum. &. Apuliam. curatori. viarum. Aureliæ. Corneliæ. triumphalis. prætori. K. Tutellario. quæſtori. deſignato. &. eodem. anno. ad ædilitatem. promoto. Xuiro. Stilitib iudican. oratori. maximo. decuriones &. plebs. coloniæ. Aſculanorum. Anconitanorum. propter. humanitatem abſtinentiam. efficaciam

TYRANNVS, *Feſtus, libri, & lapides. vide* GOTHI, & SOBOLES.

V.

VALETVDO, *dixerim libentius, quàm valitudo, contra analogiam, & veteres libros. video enim Horatium in Sermonibus dixiſſe, Dura valetudo, producta ſecunda ſyllaba: quæ, ſi valitudo dicas, breuis erit. veriſimile igitur eſt, alios, va-*

G 5 *litudo*

litudo,alios valetudo, pronuntiaſſe,in quibus Horatium, fortaſſe duplici ſupino valitum, & valetum: vt ab oleo, olitum, & oletum: vnde obſoletum, exoletum.poteſt enim, vt a duplici præterito, olui, & oleui, factum eſt duplex ſupinum olitum, & oletum itidem fuiſſe a valeo duplex præteritum; valui, vnde valitum; & valeui, vnde valetum, ex quo valetudo. nummus quidam argenteus Andreæ Lauretani, & alius Rinaldi Odoni ſic habent, M'. ACILIVS. IIIVIR. VALETV.

VARVS, *vnica r. nummi argentei tres Andreæ Lauretani, & vnus Matthæi Forerii, ſic inſcripti,* C. VIBIVS. VARVS. *etſi Victorinus Afer, antiquus grammaticus, aliter ſentiat.*

VATTIVS, *duplici tt ſcribo, ex Victorini ſententia.*

VENEO, *pro vendo, ſine diphthongo, ex Pandectis Florentinis.*

VETTIVS, *duplici tt. lapides.*

L. VETTIO. SYNTROPHO
RELIGIOSO. A. MATRE. MAGNA
CA-

CAPILLATO. VETTIA. AMOR DE.SVO. FECIT. POSTERIS. QVE EORVM

VERRVCOSSVS, *duplici rr, & duplici ſs, vt Imperioſſus. lapides Capitolini.*

VICENSIMVS, *nunquam ſcribo, ſed viceſimus, triceſimus, & ſimilia.*

VINDICO, *non vendico. libri, Feſtus, Pandectæ Florentinæ, analogia. dicimus enim vindex, non, vendex. & lapides.*

VIRDVMARVS, *non Viridomarus, Germanorum dux, a* M. *Claudio ad Claſtidium interfectus. lapides Capitolini.*

VIRGILIVS, *malo, quam Vergilius, ex verſu Calui, veteris poetæ:*

Et vates, cui virga dedit memorabile nomen.

Quanquam crediderim non fuiſſe hoc proprium poetæ nomen, ſed ortum eſſe ex Virgilia familia, ſatis nota, omnesque maiores eius Virgilios fuiſſe. Pierius etiam primam ſyllabam cum i ſcribi maluit: cuius rationes, viſum eſt, vt hic adſcriberem, quo certius in hoc nomine recte ſcribendi ratio cognoſceretur: Non ierim, inquit, infitias,

infitias, in Romano codice poſſim Virgilium & Vergilium per e vocalem ſecundam ſcribi. ſed enim id ea ego de cauſſa factum crediderim, quòd mutatio litteræ i in e, atque itidem e in i, ſit toto eo codice frequentiſſima. Quid, quòd, eleganter, ſecunda ſyllaba per i ſcribendum præcipit Caper, quòd ab eligo deducatur? nemo tamen vnus dictionem ita proferre, nunc auderet, &, ne tædium afferat ſingulorum nomenclatura, ſexcenta huiuſmodi præteribimus. vt minus me moueat, quòd in Pandectis quòque illis, quæ nunc Florentiæ publice aſſeruantur, libro ipſo Iuſtiniani Principis, vt creditur, archetypo, non aliter, quàm per e, nomen id notetur. ſint commentaria Tiberii Donati, grandioribus notata characteribus. ſint codices alii, atque alii huius, vel illius auctoris, in quibus, Vergilius per e ſcriptum, inueniatur: ætatis quippe conſuetudine, non ratione factum contenderim, tot aliis hominibus, quod ad has litteras pertinet, pro temporum varietate, variantibus. quòd ſi aliqua reperiantur monumenta, in quibus Vergilii nomen

men per e, notatum ſit, certe longe plura ſunt, in quibus cum i legatur. Et, ne de Marone dictum dubitemus, viſebatur in foro Traiani proximis his annis monumentum id, quod HONN. IMPP. *in Claudiani, poetæ luculentiſſimi, memoriam erexerant. in quo, præter Latinam inſcriptionem, quæ facti conſilium, & Claudiani meritum indicaret, Græce inſuper κατ' ἐπιτομὴν inciſum diſtichon legebatur huiusmodi.*

ΕΙΝ. ΕΝΙ ΒΙΡΓΙΛΙΩ. ΝΟΟΝ. ΚΑΙ
ΜΟΥΣΑΝ. ΟΜΗΡΟΥ
ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΝ. ΡΩΜΗ. ΚΑΙ. ΒΑΣΙΛΕΙΣ
ΕΘΕΣΑΙ

ſed enim, ſi ab etymologia nominis huius rationem petamus, Virgilio nomen a virginali facie, vel modeſtia inditum, interpretes affirmant. eumque, Partheniata, vocatum, tam veterum ſcripta, quam inſcriptiones librorum eius oſtendunt: in quibus tot codicibus vetuſtis notatum inſpicitur.

P. PARTHENIATIS. VIRGILII
MARONIS

Accedit

Accedit hoc epigramma Græcum, in quo Dido queri videtur, alienum quid Virgilium a ſui nominis ſignificatione feciſſe, cum pudiciſſimæ feminæ tam fœdas impudicitiæ notas inuſſit. ad id enim alludit finis ille:

Πιέριδες τί μοι ἁγνὸν ἐφωπλίσαθε Μάρονα
Τοῖα καθ᾽ ἡμετέρης ψεύσατο σωφροσύνης.

Qua re, etymologia, ſiue a virga, ſiue a virginali ſpecie. unde illi tam celebre nomen, Virgilius, per i, ſcribi debere videtur. Quòd vero apud Romanos in antiquorum monumentis, nomen id per e, non nunquam notatum inueniatur: ſicuti apud Angelum Colotium, in eius hortis, C. VERGILIVS. MARTANVS. COLONVS, *hos æquo aliquo dato iudice, percunctari velim, ſi tantum illis monumentis tribuunt, vt, quidquid in illis inſpexerint, pro lege habeant, cur & non reliqua eodem modo ſcribenda cenſent, quo ſingula eodem marmore ſcripta ſunt, quippe, Vergillius, ll geminata: Bone, & care, absque diphthongo, in acquiſitiuo caſu. Cur, quia in alio marmore peruetu-*

ſto,

ſto, Romæ, Q. BERGILIVS, *legitur, non itidem præcipiunt, Bergilius, per b mutam, non per u digamnon, ſcribendum eſſe? Pari ſententia hodie haudquaquam ego, Deana, ſcripſerim, quòd ad* D. *Euſtachium legerim,* DEANAE. D. D. *neque, Menerua, leber, & Mageſter, quæ per e protuliſſe veteres, Quinctilianus teſtatur: neque, Ioue, datiuo caſu: tametſi Aquilæ intra ædem S. Secundi notatum ſit,*

IOVE. OPTVMO. MAXVMO
T. PETTIVS. T. F

Quæ idem apud veteres Quinctilianus agnoſcit.

VOLCANVS. *libri veteres. vnde & in lapidibus Capitolinis,* VOLCANALIA, *aſſentiente Kalendario vetere Romano, cum patris epiſtolis impreſſo.*

VOLTVRNVS, *ex antiquis libris, & eodem Kalendario.*

VVLSINIENSES, *non Volſinienſes. lapides Capitolini.*

VVLSO, *non Volſo, Maniliorum cognomen. lapides Capitolini.*

AL-

ALDVS MANVTIVS FRANCISCO MORANDO S. P. D.

INTERPVNGENDI rationem ad Orthographiam pertinere, iudicas, FRANCISCE MORANDE: ideo hanc etiam partem, hortatu impulſi tuo, elaborabimus: de qua cum eruditos homines diſſentire conſtet, hoc ipſum argumento eſt, huiuſce artis, ac ſtudii ſcientiam non eſſe contemnendam. equidem vſu didici, obſcuras ſæpe ſententias, ſi recte diſtinguantur, illuſtrari; contra, diſtinctionis vitio, loca multa ita perturbari, atque peruerti, vix vt aliquando intelligi, aut ne intelligi quidem vnquam poſſint. Quocirca, hoc de genere aliquid præcipere, operæ pretium videtur. nec tamen recuſo, quin, meliora ſi quis attulerit, opinio noſtra corrigatur. Et, vt ab infimis ad ſumma, quaſi per gradus, adſcendamus.

PRIMVM, *illud ſciendum eſt, minimam eſſe diſtinctionem auerſum ſemicirculum,*

culū, qui hoc modo deſignatur (,) *quam alii virgulam, alii comma, non nulli ſemipunctum appellant: ea vero non integram ſententiam, nec ſententiæ partes terminat, ſed nomina, vel verba diſtinguit, quæ modo aliquid differant, vt cum dicimus*, Vir probus, & eruditus: *aut*, Grauitate, ſtudio, contentione: *&* *in ſimilibus. ſeruit etiam verbis, non eadem ſignificantibus, hoc modo*, Hortari, orare, monere. *ſed quædam virtutes, vſu nimio, delabuntur in vitium. Sic animaduerti, ſi omnibus verbis, varia ſignificantibus, hæc apponatur nota, non modo non explicari ſententiam, ſed etiam impediri, vt, ſi velis, quot verba ſint, totidem diſtinguendi notas apponere, quia non eadem verborum omnium ſignificatio videatur: quod interdum accidit.*

EADEM *nota, ſi cum vnico puncto coniungatur, vt ſit hæc* (;) *aliter vſurpatur. modo enim diſtinguit contraria nomina, hoc modo:* Publica, priuata; ſacra, profana; tua, aliena. *quo in exemplo, ſatis conſtat, neque vnicum ſufficere ſemicirculum, & ea nota, quæ gemino puncto deſcribitur ſic* (:) *nimium ſententiam retardari. interdum etiam locum habet*

in iis locis, vbi non contraria nomina ſunt, ſed ſententia ita variatur verbis, vt, ſi ſemicirculum apponas, parum ſit; ſi gemina puncta, nimium. vti exemplo cogitabam: ſed, effluxiſſe exemplum ſatis apertum, ſenſi, in proxima ſuperiore ſententia. cuius generis occurrunt plurima in antiquorum libris. quanquam cur parcam operæ? cum præſertim inter omnes notas hanc, de qua nunc agimus, eſſe omnium difficilcimam intelligam. exempla igitur hæc erunt: Ratio docet, ſi aduerſa fortuna ſit, nimium dolendum non eſſe; ſi ſecunda, moderate lætandum. *nam ſi poſt illud,* Non eſſe, *addas ſemicirculum, quaſi præcipiti curſu ſententia feretur: quæ tamen, cum bipartita ſit, poſt priorem partem omnino debet parumper conſiſtere. ſi vero bina puncta in eo loco malis adiungere, tantam ſeparationem ſententia non feret: cuius poſterior pars a priore pendet: quandoquidem verbum,* Docet, *vtranque ſententiæ partem æque regit. Simile hoc eſt:* Tu, quid diuitiæ valeant, libenter ſpectas; quid virtus, non item. *Vtamur etiam longiore ambitu, vt oſtendamus, quid inter bina puncta, & punctum ſemicirculo impoſitum*

ſitum

ſitum interſit. ad Torquatum ita ſcripſit Cicero: Etſi ea perturbatio eſt omnium rerum, vt ſuæ quenque fortunæ maxime pæniteat; nemóque ſit, quin vbiuis, quàm ibi, vbi eſt, eſſe malit: tamen mihi dubium non eſt, quin hoc tempore bono viro, Romæ eſſe, miſerrimum ſit.

SEQVITVR *geminatio puncti (:) cuius ea vis eſt, vt quaſi medium locum obtineat inter punctum ſemicirculo iunctum, & vnicum punctum. nam bina puncta, ſi cum puncto, & ſemicirculo comparentur, plus ad ſententiam disiungendam valent; ſi cum vnico puncto, minus. omnino autem vſurpantur, cum ſententia vel duas, vel plures habet partes, quæ ſuis ſingulæ verbis reguntur, per ſe conſiſtunt, abſolutæque ſunt, vt, quemadmodum ex integris membris fit integrum corpus, item ex integris partibus ſententia conſiſtat vniuerſa. exemplum hoc erit, ex eadem Ciceronis epiſtola*: Etſi, quocunque in loco quisque eſt, idem eſt ei ſenſus, & eadem acerbitas ex interitu rerum & publicarum, & ſuarum: tamen oculi augent dolorem, qui ea, quæ ceteri audiunt, intueri coguntur, nec

uertere a miſeriis cogitationem ſinunt. *Interdum autem ita longe progreditur ſententia, vt non vno tantum loco, ſed iterum, & ſæpius gemino puncto diſtinguenda videatur; præſertim cum integras habet partes, in quibus non modo ſemicirculus, ſed nec punctum cum ſemicirculo ſufficiat.*

RESTAT *vnicum punctum, quo ſententia concluditur, ac terminatur. nec difficilem cognitionem habet. quis enim non videt, quo verbo ſententia finiatur? quanquam, vbi conciſa ſententia eſt, & conciſa item altera ſubſequitur, gemino puncto ego quidem vtor libentius, quàm vnico, vt in hoc exemplo*: Hoſpitium mihi para; cras enim adero: *& in hoc*: De meis rebus nihil tibi mando; tu, quid agendum ſit, iudicabis. *Illud etiam a propoſita narratione non alienum videtur, poſt vnicum punctum, ſi ſequatur ſententia, ſuperiori non diſſimilis, primum verbum littera minuſcula incipere; ſi vero diſſimilis, maiuſcula. quòd ſi non ſolum diſſimilis ſententia, ſed omnino diſſimile ſequatur argumentum: tunc ea, quæ ſequuntur, non ſolum vnico puncto, & littera maiuſcula, ſed etiam aliquo*

inter-

interuallo, ſeiungenda ſunt : vt appareat diuerſa materiæ principium eſſe.

INTERROGANDI. *nota quem ſibi locum poſtulet, verbum ipſum ſignificat. in dolore autem, & in admiratione, ſi quis vnico puncto, non interrogandi nota, vtetur, meo iudicio, recte faciet, vt in hoc exemplo:* Quanta calamitas impendet reip. *& in hoc:* Quantas vtilitates humano generi philoſophia peperit. *Interdum licet manifeſta interrogatio ſit, interroganti tamen nota non vtimur, vt, cum ſententia usque eò producitur, vt illa interrogandi vis, quæ primis verbis agnoſcebatur, longiore paullatim ſpatio diminuta, euaneſcat. probetur exemplo:* An tu putas eſſe bonos viros, qui amicitias vtilitate ſua colunt, nihil ad humanitatem, nihil ad honeſtum referunt; nec libenter ea curant, quæ ego niſi curarem præter cetera, prorſus me tua beneuolentia, in qua magnam felicitatis meæ partem ſoleo ponere, indignum putarem.

DE PARENTHESI *pauca dicam : vnum hoc tacere non poſſum, inepte facere, qui hæc parentheſi includunt*, Vt puto, vt res indicat, vt a maioribus accepimus, quod equidem facile intellexerim, *& ſimilia; quæ ſi ſemicirculo diſtinguantur, aut ſaltem puncto & ſemicirculo, ſatis erit. Parentheſi includi oportet ea, quæ nec ſententiæ partes ſunt, nec ab vllo aut antecedente, aut ſubſequento verbo reguntur : nec, ſi abſint, detrimenti quidquam patitur ſententia.*

DE ACCENTIBVS *non ſunt iteranda, quæ iam diximus in littera A.*

NE ILLVD *quidem negligemus, vt, quantum in nob[illegible] ſtudioſis Orthographiæ conſulatur, animadverti multos errare in diuidendis verbis: quod in anguſtis librorum impreſſorum paginis fieri neceſſe eſt. Sed hæc in ſimplicibus verbis aperta cognitio eſt: niſi ſi quis ita hebeti ingenio eſt, vt ſyllabas ipſas non internoſcat. in compoſitis autem plus requiritur induſtriæ. quo de genere nihil poſſum præcipere, ſi, vnde compoſita verba ſint, ignoretur. quòd ſi compoſitionis origo pateat, ſimul diuiſio ſyllabarum patebit. addam tamen exemplum. Exſules ſi diuidendum ſit, nunquam ita diuitam E xſu les, cum enim exſul, quaſi extra ſolum, dicatur, quis non intelligit, primam ſyllabam, Ex, non E, faciendam eſſe. Sic ſpecto duabus ſyllabis, ita diuito ſpe cto, non, ſpec to. id cognoſcitur in verbo primitiuo ſpecio, a cuius ſupino deriuatum eſt ſpecto. Item, diſtringo, multi praue diuidunt, diſ tringo: cum ſit diuidendum hoc modo, di ſtringo, ſiquidem a di & ſtringo manifeſte componitur. Huiusmodi ſunt innumerabilia: quorum ſyllabas non inſcienter ſeparabit, qui ad compoſitionis originem animum referet.*

ORTHOGRAPHIAE RATIO DICTIONVM ALIQVOT, A THEOD. P. I-MANNO CRANENBVRGIO, ADIECTA.

AENVM, *ſine h. Gellius, & libri.*

ARCESSO, *non accerſo: ab arcio enim, pro accio deflexum eſt. Lambinus, & libri.*

CAMENA, *ſine oe diphthongo. Varro.*

CORVLVS, *cum u, non y. Cariſius enim colurnus Barbariſmum eſſe dicit litterarum transmutatione.*

EDERA, *ſine adſpiratione, ſcribo. Feſtus ſine adſpiratione, vel cum adſpiratione.*

FLAMA, *vnica m, quòd à flagro deducatur. ex analogia, & antiquis libris.*

GENETRIX, *cum e, in ſecunda ſyllaba. libri, & lapides.*

GRACCVS, *ſine adſpiratione: quoniam, ut ait Varro, à gerendo ſit cognominatus, Terentius Scaurus.*

HALIVM, *cum adſpiratione, & vnica l, ex analogia: ab halo enim deducitur.*

HEIC, *aduerbium, cum* ei *diphthongo. lapides.*

HEREO, *ſine diphthongo, in veteribus monumentis conſtanter ſcriptum legitur.*

HIEMS, *& ſumſit, & inſumſit, demſit ſine dubio per m s ſcribetis. quando in harum vocum mentionem incidimus, nec conſumptum, nec emptum, nec redemptum, nec temptat, attemptat, & ſimilia iſtis per p t ſcribetis vitioſè: ſed, vt ego ſcripſi, iuxta m, t ponetis,*

t ponetis, & lucrifacietis litteram: quæ detracta nihil de ſignificatu vocis deminuit, & ſcribitur expeditius. Victorinus lib. de Orthographia. Hanc quoque ſcribendi rationem, diſſentientibus pleriſque Grammaticis, Terentius Scaurus docet.

IRITO, *vnica r ſcribendum, teſte Ioanne Pierio: ab ira enim deducitur, vt & iraſcor.*

LACRIMA, *qui cum i, non y notant, à lacerando dictum aſſerunt.*

NENIA, *ſine diphthongo. Vnde Græci verbum* νηνιρίζω, *quod lugeo ſignificat, formarunt.*

PEILVM, *cum* ei *diphthongo, pro telo Romano, Attius ſcribendum inſtituit. Ab omine peilum, vt ait Varro, quo hoſtis periret, vt perilum.*

PRAESTINGVO, *à ſtinguo compoſitum, in omnibus libris impreſſis corruptum eſt. Nam, vbicunque legitur perſtringere, ſeu præſtringere oculos, legendum præſtringuere. Lambinus, & libri.*

PVLCER, *ſine adſpiratione. Terentius Scaurus.*

QVATVOR, *vnica t, antiqui libri. Poëtæ quoque veteres primam ſyllabam ſemper producunt. quater verò corripiunt.*

SVBVRA, *vnica r, Feſtus, & Varro.*

SVCVS, *vnica c, quod analogia expoſcere videtur. libri veteres.*

SVBTEMEN, *ſine g. Varro, & Cariſius.*

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google